

Već par tjedana majke, žene ili djeca zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja mirno demonstriraju u malom slavonskom selu Berak. Majke sjede držeći slike svojih najmilijih za čiju sudbinu ne znaju ni danas, osam godina nakon njihova nestanka. Srbi koji su živjeli ili još i danas žive na tom području ne pomažu majkama u pronalasku tijela ili sudbine njihove djece, muževa, ili roditelja.

Rečeno mi je mnogo puta kako ne smijem generalizirati - pa nisu svi Srbi krivi. Stvarno, ne smijemo generalizirati. Moramo se sjetiti onih koji su se borili kao borci u Hrvatskoj vojsci, dali živote za Hrvatsku, jer su je prihvatili kao svoju.

A što je s drugima, koje ja, kako kažu, ne smijem "generalizirati"?

A što je s onom starom ženom na nekom balkonu u Beogradu 1991. koju su pokazivali kad su tisuće tenkova išle prema Hrvatskoj a ona je likujući dizala tri prsta u zrak! Što je s onima koji su prokazali svoje susjede četnicima, krvnicima i danas su - recimo - "čiste savjesti" u svom domu negdje u Hrvatskoj, Bosni ili Kosovu? Što je s onima koji su do danas protjerivali svoje albanske susjede - bez Miloševićevog poriva - iz njihovih kuća, tjerajući ih na put, mnogo puta u smrt?

Po riječima Vesne Škare-Ožbolt, po "Croatia weekly" izgleda da su ruski UNPROFOR zajedno sa Srbima 1993 micali tijela ubijenih, vjerojatno da ne budu pronađena kasnije. Gđa. Vesna Škare-Ožbolt rekla je da je uputila pismo baš o tome predstavnicima međunarodne zajednice, ali odgovora nema. Isto tako, kako ona kaže, apelirala je na Srbe, koji vide svoju budućnost u Hrvatskoj zajedno s Hrvatima da pomognu pri lokaciji masovnih grobnica. Po onome što se događa u Berku, gdje majke i žene sjede već tjednima - očito je da odgovora nema. A "susjedi" Srbi mirno sjede po svojim kućama, a bili su svjedoci, ako ne i ono drugo - kad su stanovnici Berka i Vukovara bili ubijani. A što je najžalosnije izgleda da mi moramo reportirati Haagu kad želimo nekog ratnog zločinca izvesti pred sud???

Naša ministrica je to zaista lijepo - politički - rekla, a ja, koja nisam političar mislim da ne samo da bi nam oni trebali pomoći otkriti gdje su nam zakopani ubijeni, ili gdje su nam nestali - to im je ne samo dužnost, već i obveza - žele li živjeti u Hrvatskoj, među Hrvatima. Danas je izgleda u zapadnom svijetu moda biti "pravedan", ali sve to nekako ide na račun Hrvata - nas, koji smo bili napadnuti, mučeni, ubijani. Da vas podsjetim na onu užasnu scenu kad je gđa. Albright "prala" našeg ministra vanjskih poslova dr. Matu Granića gotovo kao šmrkavca kad su nekolicina Srba imali problema u Hrvatskoj Kostajnici. Po mnogim novinskim izvješćima i pričama svjedoka OEES izgleda zaštićuje Srbe koliko god može, vodeći ih čak na granice da ih valjda spasi od "rulje"? Iako oni to odlučno demantiraju, treba samo malo razgovarati s ljudima s tog područja i vrlo brzo se shvaća kako su Srbi "zaštićeni" od OEES-a i kako to oni koriste. Ove godine na prosvjednom skupu u Osijeku udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja njihova predsjednica Štefica Krstić je rekla - "Prije više od godinu dana uputili smo protesno pismo voditelju OEES-a Timu Guldimmannu, ali nikada nije odgovoreno. Uvijek smo naglašavali da OEES vodi lošu politiku za proces otkrivanja istine o sudbini naših najmilijih, a to i sada ponavljamo. Nije čudo što se spontano dogodio Berak, što povratnici u Marincima, Bogdanovcima traže istinu i izražavaju nezadovoljstvo što im lokalni Srbi ne žele pomoći u traženju nestalih osoba. Međunarodna zajednica mora nam pomoći u tome." Pročitajte si još jednom dobro članak o Kninu, gdje četnik mirno hoda u toj užasnoj četničkoj uniformi u srcu Hrvatske i osim jednog dana zatvora - ništa.

No, ja ću opet staviti odgovornost za ovo ne samo pred međunarodna vrata - već i pred vrata naše hrvatske Vlade. Hrvatska je krvlju izvojevala slobodu, naša djeca su životima osigurala san svojih djedova, i danas nitko, ma kako se on zvao, UN, ili OEES, ili kako god hoće ne može i ne smije u našoj Hrvatskoj zaštićivati one, čija uloga još ni danas nije čista. Netko mi je rekao da je to politika, naša hrvatska vlada mora koji puta igrati ovako ili onako, koji puta onako kako ti se i ne sviđa, ali zato negdje drugdje uspiješ.

Ja, opet ponavljam, nisam političar, i očito ne znam što je politika, ali ipak znam da je puno lakše jednom političaru gledati jednog OEES-ovca u oči i smiješiti mu se kad ti on priča gluposti o "ljudskim pravima", a došao je iz zemlje gdje je najveći problem da ti će se - recimo - dva homoseksualca moći oženiti. Neka proba taj OEES-ovac prodati istu priču majkama! Tim našim majkama mora da je voda došla do grla, sudbine njihove djece ih zovu i one se više ne daju pomaknuti s mjesta! Kako je tim majkama gledati one koji znaju - a neće ili ne žele reći ista? Postoji više vrsta mučenja - jedna od upravo jezivih je ovo što rade "domaći" Srbi u Berku, Marincima, Bogdanovcima ili bilo gdje drugdje gdje jednostavno ne žele pomoći svojim hrvatskim susjedima.

Kad će konačno naša Vlada zapitati UN i sve druge "dušebrižnike" za prava Hrvata na miran život u svojoj domovini, za prava majki na tijelo svoje djece, a posebice za pravo na grob za one kojih više nema i ne zna se gdje su - a oni koji znaju šute, jer znaju da su dobro zaštićeni po raznim "dušebrižnicima", koji još ni danas "ne razumiju" kakvu ulogu su odigrali mnogi "domaći" Srbi tijekom Domovinskog rata. Zar se zaštićuje one koji znaju, a ne žele pomoći majkama, ženama, djeci da nađu mir? Zar naša hrvatska Vlada ne zna reći popu pop i bobu bob, ma kakve god posljedice bile? Mislim da je to najmanje što možemo učiniti za majke poginulih, nestalih, izmučenih. Zaštita nije samo zaštita živih - zaštitimo i mrtve!

Tako ja mislim.

Valentina

Prosvjedni skup u Berku

Cijena: \$1.00

No. 36 - 15. VI, 1999

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal

(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

**Čitajte u
ovom broju :**

- ☐ Sadržaj na strani 2
- ☐ Bijeg novinara Antuna Masle
- ☐ Štednja u Hrvatskoj
- ☐ Okvir za portret Drago Geoheli
- ☐ Događaji u našoj zajednici

I drugo....

Detalj sa Carassauge:
Ugodne domaćice Gđa. Pezer i Gđa. Zoretić

SADRŽAJ

Urednica piše	2	Ulagatelji u hrvatske komunikacije.....	15
Vijesti iz Toronta	3	Kuna će ostati stabilna	15
Vijesti iz Hrvatske	4	U Kaštela po kanadske trešnje	15
Vijesti na engleskom	5	Okvir za portret - Drago Geoheli	16
Knin tiho postaje srpski grad.....	6	Mojim očima	17
Grčka srbofilija.....	7	Slikar Ilija Vranešić	18
ICT evidence for sale	7	Zajedništvo u petak	19
Pravosude	8	Od blistavog originala do sjajne kopije	20
Bijeg novinara A. Masle	9	Nacionalni parkovi sve bliži turistima	21
Intervju La Stampa s Predsjednikom dr. Franjo Tudmanom	10	Razne vijesti diljem Hrvatske	22
Pakt o gubitku suvereniteta	11	Događaji u našoj zajednici	23
Kutle isključene iz HDZ	12	Vaša pisma	24
Internet u hrvatskim školama	12	Zdravlje- Bolesti štitne žlijezde	25
Štednja u Hrvatskoj	13	Novi lijek za artritis	25
Hrvatske banke se udružuju	13	Svašnice	26
Razmišljanja na razne teme.....	14	Šport	27
		Motrišta	28

Urednica piše :

Dragi prijatelji,

Kad se djeca potuku, i na kraju tučnjave jedno dijete prisili drugo da prihvati da je potučen - to se zove "uncle" na engleskom. I tako je Milošević konačno rekao "Uncle" NATO-vim snagama, dok još i danas uvjerava svoje sunarodnjake da oni u stvari uopće nisu izgubili, već u stvari dobili. I jasno, kako su već 600 godina slavili poraz na Kosovu polju, tako će od sada do vječnosti vjerojatno slaviti exodus iz "Krajine" i sada, najnovije, "kako su se oni, mala Srbija, oduprli velikom NATO-u". Da situacija nije tako tragična - bilo bi čak i smiješno, no mi Hrvati znamo kako se danas osjećaju Kosovari kad se vraćaju svojim razorenim domovima. U njihovom slučaju - koliko god da je situacija tragična - budućnost, bar što se tiče popravaka nije ni tako loša. U slučaju Hrvatske situacija je zaista teška, jer novaca nema, mi se još brinemo za oko sto tisuća izbjeglica, i nitko - baš nitko ne spominje nekakvu izgradnju Hrvatske. Sjetimo se samo fijaska Donorske konferencije u Vukovaru! U Kosovu, pa čak i u Srbiji govore o nekakvom Marshall planu, nešto slično onome kako je izgrađena Njemačka iza rata, i ja se ne bih čudila da Srbija jednog dana ne bude puno bolje izgrađena nego što je ikada bila i to novcem svijeta, dok ćemo Hrvatsku, koju su ti isti Srbi razrušili, graditi mi Hrvati sami.

Pred ljetom smo i svi mi govore o raznim ljetnim planovima. Veselim se svakom vašem planu i gdje god išli sjetite se HRVATSKE ISKRE, ponesite je sa sobom, bit će vam ljepše. Ako odlazite u Hrvatsku, nemojte propustiti posjetiti Ulrichom salon (Ilica i Frankopanska ulica u Zagrebu) i pogledajte izložbu našeg prijatelja akademskog slikara Ilije Vranešića. I, svakako mu se javite, bit će i njemu i vama drago.

Pred neko vrijeme pitali su me gdje se sve može kupiti HRVATSKA ISKRA. Uz ona "stara" mjesta, gdje ste do sada nalazili HRVATSKU ISKRU, mjesta za kupnju su Croatia Restaurant, Wili's Meat and Delicatessen (Hurontario st), Continental Meat and Delicatessen (Rexdale), Croatia Meats & Delicatessen (Dundas St.), uz ona već poznata Generalturist, Krešimir Jewellers, Adria Travel, Cosulich Travel, misisaška crkva i neka druga prodajna mjesta. Ipak, mislim da bi bilo dobro kad bi se predbilježili, jer time povećavamo siguran broj čitatelja, pa time i broj naklade raste. Jasno, HRVATSKA ISKA je ovdje radi svih vas, pa ako imate zamjerke, pohvale (posebno pohvale), sugestije, i reklame - javite se. Bit će nam drago raditi zajedno.

Valentina

SPLITSKA BANKA JE POBJEDOM OD 8-7 NAD
JUGOSLAVENSKIM BEČEJEM POSTALA PRVAK EUROPE

Splitiski vulkan podno Vezuva

Iako Vezuv nije proradio, izgledalo je tako, tresli su se svodovi napuljskog bazena Scandone. Tresli su se od proključale pjesme i veselja vaterpolista Splitske banke koji su na Arena Final fouru osvojili naslov prvaka Europe. Najprije je u polufinalu sa 7-6 de-troniziran dvostruki europski prvak, domaćin Posillipo, a onda je u finalu sa 8-7 potopljen, torpediran iz splitske baze jugoslavenski prvak Bečej. U dva dana, dvije veličanstvene pobjede.

Za dvoboj protiv Bečaja blago je reci da je bio triler, više je to ličilo horroru. Igralo se gol za gol, a onda sredinom druge četvrtine vodstvo Bečaja od 5-3. Koliko je tada naslov bio daleko?

- Miksao sam u tim trenucima postavu, tražio najspremnije igrače. Plašio sam se da Bečej ne ode na plus 3, tada bi sve bilo gotovo. Srećom, uspjeli smo - pričao je nakon utakmice strateg "bankara" Dragan Matutinović, tvorac velike pobjede.

Uspjeli su se vratiti "bankari", poravnati, a kada je odlični vratar Dragan Rebić (ukupno 12 obrana) kod 5-5 sredinom treće četvrtine "skinuo" četverac Uskokoviću, osjetilo se da bliži splitski trijumf.

- Kada sam vidio da puca Uskoković pogledao sam prema Boškoviću koji ga dobro poznaje iz juniorskih dana. Pokazao mi je da Bečejac puca gore i stvarno je bilo tako - pričao je Rebić kako je obranio, možda i presudni udarac utakmice. Veliku ulogu u tom udarcu odigrao je Burburan koji je, dok ga je Šapic u čudu gledao, vikao Uskokoviću "Promašii!".

* Bečej je izgubio igru

Nakon toga nestalo je organizirane igre kod Radenovićeve momčadi. Uspio je jugoslavenski prvak još povesti sa 6-5 i porav-

nati na 7-7, ali sve hrvatske pobjedničke dvojbe hladno je iz četverca, kojeg je izborio fenomenalni Nagy, razriješio Alen Bošković 2 minute i 57 sekundi prije kraja.

Deset sekundi uoci završetka, pošto je Bečej propustio igrača više, dok je Bošković držao loptu na glavi i žonglirao, "Matutu" su igrači bacili u bazen. Napuljem je odjekivala splitska, šampionska, vulkanska fešta. Među igračima je zavladao nevideno slavlje, nisu ni bili svjesni što se događa. Jedan od junaka, krhki, ali srčani Višeslav Šarić stalno je ponavljao - "Ajme što sam gladan."

Dok nas je autobus vozio do hotela "Phoenix", baze Splitske banke u Napulju, pjesma nije prestajala. Zaboravili su tada kako su bili ogorčeni što su smješteni sat vremena od bazena, što su sobe bile tijesne, hrana loša...

Torcidaš Mario, koji je s još trojicom kolega bodrio Splicane, skinuo je Hajdukov dres, odjenuo "kapoto" i stavio na glavu kapicu broj 5 Davida Burburana. Na feštu je došao i hrvatski veleposlanik u Italiji Davorin Rudolf. Otvorila se telefonska linija sa Splitom, mobiteli su ispraznili baterije. Javljali su se znani i neznani, nazvao je izbornik Neven Kovačević, čestitao je Dudo Šimenc...

- Ne mogu više, bacio sam mobitel - vikao je "Matuta".

* Pehar pun piva

Nikša Jaić i "Via" Šarić pivom su punili pehar, stalo je u njega desetak boca, a onda je nazdravilo 16 junaka predvođenih Matutinovićem i članovima trenerskog stožera Nevenom Franceschi-

Nastavak na strani 21

Mennonite

New Life Centre of Toronto

Tečajevi Engleskog Jezika

uz pomoć kompjutera (računara)

LINC Program

(Landed Immigrants and Convention Refugees)
Besplatan dječji vrtić i prijevoz do / iz škole

STUPNJEVI 2,3 i 4

Jutarnja i popodnevna nastava

Zainteresirani se mogu prijaviti u prostorijama

"Mennonite New Life Centre"-a

1774 Queen Street East

Toronto, On M4L 1G7

(Raskrižje Queen Street East i King Street Road)

Tel: (416) 699-4527

Ovaj oglas i program plaća

"Citizenship and Immigration Canada"

SVAŠTICE

Miroslav Krleža:

NI MED CVETJEM NI PRAVICE

Ni med cvetjem ni pravice,
rekel to je fijolice
smardljivi terputec,
jalnuš, twardogutec.

»Lepe ti je, lepe ti je
fijolice dišeće,
kad se pava po stezice
prek gartlica šeće.

Teške je nam, teške je nam
na kokošjoj paši,
s prepunjećom, z grintom, s ternom,
žalosnimi pajdaši.
Sunčanice, rožmarin,
leha puna georgin.
Mačuhica, franciškan
dišiju kak marcipan.

Glavobolka, bogi cvet,
glava zna od nje bolet.
Kopriva grize, a lopuh
kak kačje mleko ima duh.

Žabnjak, osjak i peršin soldački,
se te plante nečuju ni mački.
Kak mozul imaju vonjhu,
kak smardljivi spuriš,
od njih nigdo nigdar je ne imel niš.

Dok v božje plahitice,
kakti vu zipčice,
Isusek mali spi,
v cinduli i šašu,
v puhlivem jandrašu,
v kopitnjaku, v trubentice
niščega ni.«

SAMO DA VRIJEME POSLUŽI

ZAGREB - Prekrasan vrt obiteljske rezidencije američkog veleposlanika Williama Montgomeryja na Tuškancu večeras će biti pretvoren u pozornicu, gdje će uz samo nekolicinu profesionalnih glumaca na sceni Shakespeareov "San ljetne noći" igrati djeca, a među njima i obje kćeri Lynne i Williama Montgomeryja, Katarina i Amelia.

- Moje kćeri će glumiti Hermiju i Helenu, prijateljice koje se u predstavi posvade za ljubav Demetrija, pa očekujem kako će se vrlo brzo uživjeti u ulogu - našalila se dobro raspoložena Lynne Montgomery koja oko priprema predstave i humanitarnih akcija što će se u njezinu vrtu održavati u iduća četiri dana ima pune ruke posla.

Ovdje će biti 300 djece. Program će svojim nastupom otvoriti gluha djeca iz Centra Slave Raškaj, nastupat će hendikepirana i zlostavljana djeca, pa učenici američke škole i hrvatske škole koju pohađa moja kći. Svi oni pridonose ovoj akciji i vjerujem kako je najbolje ogledalo civilizacije upravo način na koji se

Zajček, gumbek, bažulek i slak
čuli su terpuca kak punta se bedak.
Pak rekel je gumbek: »Ti si bedak,
to je tak volja božja, pak ima biti tak!

Ni ja nis roža ni fergismajniht,
ni dijacint, ni holer, ni admiralov cvet!
Ja priklonit sem gumbek, a nis dišeća teja,
pak srečen sem kak gumbek, kad nis Galateja!

A rekel je terputec: »Slatki vi gosponček,
naj daju mi jen preponizni pardonček,
kajti ja ne klimam sakom kakti zvonček!

Vi v gartlicu dišite, kakti mačuhice,
a nas pak zoblu vrepce i tice krilatice.
Po nami smrade krave i cigan se posce,
na kačino mleko, na zimolezine.
Vu plahiticam vašim božje dete spi,
na piriku, terpuca ni vrag ne gleda.

Ak pak če bi tak, da na svetu biti ima tak
da na jenog krava i cigan se sce,
a drugi pak v gartlicu kak admiral diše,
če ima biti tak, naj onda bude tak,
a ja, kak jalnuš, gladnuš i bedak,
del si bum za škriklak goreči čerleni mak,
pak nek dojde veter, sivi severnjak!

Severec, kozoderec, skunkačov strah i kač,
raznesel bu vre farbe s pisanih vaših gač,
a nami bu sejeno, mi tak sme polski drač,
bespuci, terpuci, i kravlji kolač! «

Veselje na Carassaugi,
dobre i vesele kuharice

odnosimo prema ljudima koji su na bilo koji način različiti od nas - kaže supruga američkog veleposlanika i otkriva kako će predstava biti na oba jezika - engleskom i hrvatskom.

- Jedini problem je vrijeme. Posljednjih dana uopće ne želim gledati vremensku prognozu. Bila bih sretna kad bismo uspjeli odigrati barem dvije od planirane četiri predstave, a u subotu ćemo ju svakako igrati. U subotu, naime, imamo gala zabavu, i to je vrlo važna večer jer tada prikupljamo novac. Imat ćemo aukciju umjetnina, tombolu, disko. Bit će doista zabavno - poručuje gospođa Montgomery, a ulaznica za zabavu koštat će u subotu 300 kuna - sav prihod namijenjen je u dobrotvorne svrhe.

- Ponekad osjećam veliki pritisak jer mnogi ovakve humanitarne zabave shvaćaju kao društvena okupljanja jet-seta. Svi koji me poznaju znaju kako ja ne živim na taj način, iako mnogi ljudi možda misle tako. Za to doista nemam ni previše vremena - rekla nam je Lynne Montgomery dok se 50-ak mališana pripremalo za posljednju, generalnu probu prije večerašnje velike premijere u parku obiteljske rezidencije američkog veleposlanika.

Melisa Skender, *Večernji list*, 09. lipnja 1999., str. 24. (HIC)

Vijesti

iz

Toronta i Okolice

Godišnji piknik HDZ, ogranka Toronto, održati će se u nedjelju 20. lipnja na Hrvatskom društvenom centru u Norvalu. Bogat program uz mnoge igre u prirodi. Dodite!

Hrvatsko zajedništvo petkom. Svakog petka navečer u 18.30, u prostorijama HDZ (Hrv. kreditna zadruga u Mississaugi) prikazuje se HRT Dnevnik, te poslije toga neki intelektualno stimulativni događaj. Ulaz besplatan. Svi ste pozvani!

Služite se našim pokroviteljima:

Modern Age Plastics Inc.

*Custom Plastic Fabrication
Specializing in Acrylics:*

Designing, CNC Machining, Computerized
Vinyl Signs, Point of Purchase Displays
For more information: Please call Stan Trtanj
Tel: 416-675-2955 Fax: 416-675-2965
50 Fasken Dr. Units #2,3,4,5,
Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

Dvije lijepe učesnice 25.
festivala folkloru u Mississaugi
pred oko dva tjedna.

BIKE·A·THON '99

SUNDAY, JUNE 20, 1999

HODOČAŠĆE U MIDLAND

Ove godine hodočastimo u Midland u Svetište Kanadskih Mučenika u nedjelju 18. srpnja. Autobus polazi ispred naše crkve u 8:00 sati u jutro a polazak iz Midlanda u 16: 00 sati, tako da smo u 18:00 sati ispred naše crkve. Karte za autobus treba uzeti na vrijeme i uplatiti \$25.00 po sjedalu.

Folklorni ansambl "Zrinski Frankopan" pod vodstvom g. Nikice Vrdoljaka priređuje tradicionalni Hrvatski dan na Cana-da Wonderland, u nedjelju 27. lipnja od 9:00 a.m. do 10:00 p.m.. Ulaznina \$25.00. Svi ste pozvani .

S proslave Dana državnosti u Ottawi, s lijeva na desno:
Gosp. i gđa Butković, veleposlanik Andrija Jakovčević
sa suprugom, urednica sa suprugom.

CROATIAN BUSINESS DIRECTORY 2000 HRVATSKI POSLOVNI IMENIK

Ako tražite poslovne kontakte, proizvođače partnere, ako se bavite trgovinom, ako trebate ili nudite radnu snagu, ako želite plasirati svoje proizvode ili usluge, ako pjevate, glumite ili se bavite športom, onda je

MILLENNIUM - HRVATSKI POSLOVNI IMENIK

pravo mjesto za oglašavanje Vaše djelatnosti!

For your business contacts, manufacturing associates, if you are selling products or services, if you are in the arts, sports etc. then the

CROATIAN BUSINESS DIRECTORY - MILLENNIUM

For more information call: Za sve informacije obratite se:

CROATA INTERNATIONAL

Croatian Business Association • Udruženje Hrvatskih Privrednika

3045 SOUTHCREEK ROAD, UNIT #2 MISSISSAUGA, ONTARIO L4X 2X6
TEL.: (905) 629-8415 FAX: (905) 629-8416 (905) 507-1389.

POSLJEDNJE VIJESTI.....

Zastupnički dom - PRIHVAĆEN ZAKON O PRIVATIZACIJI HT-a

Zagreb, 11. lipnja Zastupnički dom Hrvatskoga državnoga sabora danas je većinom glasova, sa 72 za i sa 24 protiv, prihvatio Zakon o privatizaciji Hrvatskih telekomunikacija. U toj će se privatizaciji najmanje 25% plus jedna dionica prodati strateškom ulagatelju, 7% po povoljnim uvjetima moći će kupiti zaposleni i ranije zaposleni u HT-u i HP-u, 7% bit će besplatno podijeljeno hrvatskim braniteljima, 30% zadržat će Republika Hrvatska, a najmanje 20% dionica bit će ponudeno na javnoj ponudi. Kako je Vlada predlagala promjenu naziva u Hrvatski telekom, prihvatila je Amandman Odbora za zakonodavstvo kojim se zadržava naziv Hrvatske telekomunikacije. Povećanje iznosa za zaposlene i branitelje s prijašnjih pet na sedam posto rezultat je Vladina prihvatanja Amandmana Vladimira Šeksa u ime Kluba HDZ-a.

ZASTUPNIČKI DOM - ZA UČINKOVITIJU KONTROLU POTROŠNJE DRŽAVNOGA NOVCA

Zagreb, 11. lipnja Raspravljajući o izvješću o izvršenju državnog proračuna za prošlu godinu, zastupnici Zastupničkog doma Hrvatskog Državnog Sabora gotovo su jednoglasno utvrdili da se korisnici državnog proračuna moraju racionalno ponašati. Nužna je učinkovita kontrola trošenja državnog novca, jer bi u suprotnom moglo doći do daljnjeg rasta unutar-njeg duga, a krajnji bi rezultat mogla biti značajna inflacija prije konca godine, izjavili su oporbeni zastupnici najavivši da izvješće neće podržati. Čule su se i ocjene da će se gospodarska kriza u 1999. produbljivati, da će se lošije živjeti i da nezaposlenost stalno raste. Oporbeni su zastupnici iznijeli i sasvim korektne zamjerke trošenju državnog novca. Ministarstvo vanjskih poslova, kaže Antunović, potrošilo je deset milijuna kuna više, a kruže i priče o neracionalnom trošenju naših diplomatskih predstavništva. Odgovarajući na prigovore da se ne zna iznos javnog duga zamjenik ministra financija Mijo Jukić je objasnio da je vanjski dug države krajem siječnja ove godine bio 8,5 milijardi dolara, od čega se na državu odnosi 3,5 milijardi, dok je krajem travnja unutarnji i javni dug iznosio 14,68 milijardi kuna.

KNINSKI OESS

Sigurnost dobra, ali mediji netačno izvješćuju

Split, 11 lipnja, Sigurnosno stanje u širokoj kninskoj okolici dobro je, ali bi se moglo pogoršati nastave li neka glasila netočno izvješćavati o masovnom povratku Srba i izbacivanju Hrvata iz stanova i kuća, izjavio je voditelj kninskog Koordinacijskog centra Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) Richard Gibson na današnjoj redovitoj konferenciji za novinare u Splitu. Na navešvi poimence spomenuta glasila, Gibson je pobio nedavne tvrdnje u glasilima da se u Knin vratilo 20.000 Srba. Po popisu stanovništva prije rata u Kninu je živjelo manje od 10.000 Srba, a danas ih je, po podacima UNHCR-a oko 3.000, dodao je. Mediji su netočno izvijestili o masovnom povratku Srba u Knin i Benkovac te o tome kako, navodno, tamošnja stambena povjerenstva izbacuju Hrvate iz stanova i kuća kako bi se u njih uselili Srbi, dodao je. To nisu opasni ljudi, ustvrdio je Gibson. Izrazio je zadovoljstvo činjenicom da je smanjen broj izgreda na području njegova ureda. Također, OESS je zadovoljan što su prestala postavljanja minskih zasjeda na gospičkom polju. Po Gibsonovim riječima, tome je pridonijela nedavna istraga civilnih, vojnih i policijskih vlasti. Na pitanje o nedavnu izvješću Hrvatskog Helsinškog odbora o zločinima počinjenim na jugu područja oslobođena u "Oluji", Gibson je odgovorio kako "nije čitao taj dokument".

HČSP

Prekontrolirati rad obavještajnih službi

Zagreb, Hrvatska čista stranka prava (HČSP) osuđuje javno i političko nasilje i traži funkcioniranje pravne države, te zaštitu svih građana bez obzira na njihova politička uvjerenja. Uporaba ili prijetnja nasiljem nije ključ za razrješenje surpotstavljenih interesa u društvu, ocijenio je na današnjoj konferenciji za novinare predsjednik HČSP Ivan Gabelica. Po Gabeličinoj ocjeni uhicenje Miroslava Šeparovića "upućuje na zaključak da u Hrvatskoj za kriminal, nasilje i zlouporabe ne odgovaraju oni koji su ih počinili već se progone i kažnjavaju oni koji su na zločine ukazali." Ako su dokumenti u Nacionalu vjerodostojni, te ako je na osnovu njih lažirano nogometno prvenstvo nužno je provesti i sudski postupak protiv onih koji su lažirali nogometne utakmice, rekao je Gabelica. Njegova stranka stoga zahtjeva i osnivanje istražnog povjerenstva, koje bi trebalo

utvrditi i prekontrolirati kompletan rad obavještajnih službi, rekao je Gabelica.

U OSIJEKU

OBILJEŽENA DESETA

OBLJETNICA HDZ-a

Osijek, 12. lipnja, Županijski odbor Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) Osječko-baranjske županije priredio je danas svečani skup u povodu desete obljetnice osnutka HDZ-a u Osijeku. Govoreći na temu "HDZ jučer, danas, sutra" potpredsjednik stranke i podpredsjednik Hrvatskog državnog sabora Vladimir Šeks istaknuo je kako je HDZ i osnovan na ovim prostorima. "Bili ste među prvima, uspjeli ste jedan veliki san pretvoriti u zbilju, u hrvatsku državu," rekao je Šeks. Podsjetio je i da Hrvatsku očekuju novi izbori, no, kazao je Šeks "HDZ se ne boji jer je i jači od drugih, a i izvukao je potrebne političke pouke." "U vremenu koje je pred nama HDZ će se posebno zalagati za državotvornu i socijalnu državu", rekao je Šeks.

A. MASLE-

Uhićenje

je zapravo bila otmica na putu

Dubrovnik, 13. lipnja - Hrvatski novinar A. Masle koji se je noćas vratio u Dubrovnik, danas je održao konferenciju za novinare na kojoj je izrazio zahvalnost svim kolegama i sugrađanima na potpori, te posebno hrvatskim vlastima. Antun Masle bio je pritvoren u Crnoj Gori od 20. travnja zbog oporužbi za špijunažu, a 6. lipnja navečer pobjegao je iz Kliničkog centra u Podgorici. Govoreći o uhićenju, Masle je kazao da je zapravo riječ o otmici na putu jer je kod sebe imao sve potrebne dokumente i u tom trenutku nije ništa snimao na granici Crne Gore i Albanije. U to se su svi mogli uvjeriti kada su izvadili film na kojem doista nije bilo ničega što ima veze s vojnim objektima, istaknuo je. "Nisam siguran što su vojne vlasti Jugoslavije željele napraviti mojim uhićenjem, ali pretpostavljam da u preko mojih leđa htjeli obračunati sa civilnim vlastima u Crnoj Gori," kazao je Masle. Detalje o svome bijegu iz Crne Gore nije htio iznositi, već je kazao kako je prije pet dana, nakon bijega, krenuo prema tromedi Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, te je preko Hercegovine stigao u Hrvatsku. "Imao sam dva skloništa u kojima sam pretrpio dosta straha čekajući što će se dogoditi," istaknuo je novinar Antun Masle.

Čitajte i širite HRVATSKU ISKRU

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 36, 15. VI, 1999

VAŠE ZDRAVLJE:

BOLESTI ŠTITNE ŽLIJEZDE

Mnogi ljudi koji trpe od abnormalne funkcije štitne žlijezde nisu niti svjesni da imaju problem. Oni mogu pripisati povećanu tjelesnu težinu, gubitak kose ili konstipaciju svojoj odmakloj dobi, ali u stvari pravi krivac je njihova štitnjača (tiroida).

Osim ovih neugodnih efekata nenormalna štitna žlijezda može imati i puno ozbiljnije posljedice. Na primjer, nedovoljno aktivna žlijezda može uzrokovati porast krvnog kolesterola ili depresiju, dok previše aktivna žlijezda može izazvati nepravilni ritam srca ili osteoporozu.

Prema tome uputno je povremeno ispitati funkciju te vrlo važne žlijezde u ljudskom organizmu. American Thyroid Association (ATA) preporučuje da svi odrasli ljudi preko 35 godina starosti testiraju funkciju štitnjače svake pete godine. Neki liječnici smatraju pak dovoljnim da si ljudi iznad 50 godina starosti dadu redovito pregledati štitnu žlijezdu.

MALA ŽLIJEZDA VRŠI VELIKI POSAO

Štitnjača (*Glandula thyroidea*) koja ima oblik leptira, nalazi se ispred dušnika, na donjem dijelu vrata. Ta žlijezda regulira metabolizam time što utječe na brzinu pretvaranja hrane i kisika u energiju, pa prema tome i na temperaturu tijela, ritam srca, jakost mišića i ljudsko raspoloženje.

Štitna žlijezda pohranjuje i izlučuje dva hormona, tiroksin i trijodotironin (tzv. T₄ i T₃), koji sadrže u sebi jod i cirkuliranjem u krvi djeluju na specifične stanice u tkivima i organima. To izlučivanje je pod utjecajem hipofize, male žlijezde smještene duboko u mozgu. Radeći kao termostat, hipofiza "pali i gasi" štitnjaču. To znači, da kad je tiroksin u krvi nizak, hipofiza izluči više tiotropina (TSH hormona) i time signalizira štitnjači da poveća proizvodnju tiroksina. I obratno, kad je krvni tiroksin visok, hipofiza smanji proizvodnju tiotropina, a štitnjača smanji izlučivanje tiroksina. Da stvar bude još kompliciranija, hipofiza je po istom principu regulirana TRH hormonom iz hipotalamusa u mozgu.

PREMALO ŠTITNIH HORMONA

Oko pet milijuna Amerikanaca ima nedovoljno aktivnu štitnu žlijezdu (myxedemu), odnosno hipotiroidizam. Žene imaju tu bolest deset puta češće nego muškarci, te se smatra da oko 10 posto žena preko 50 godina starosti pati od te bolesti.

Hipotiroidizam je najčešće uzrokovan Hashimotovim tiroiditisom (guša, struma), jednim autoimunim poremećajem koji potiče imuni sistem da napadne i oslabi štitnjaču. Nekada je glavni uzrok ovoj bolesti bio nedostatak joda u hrani. Taj problem je riješen dodavanjem joda u sol. Neki lijekovi kao litijum, zatim operacija ili radijacija žlijezde radioaktivnim jodom također mogu dovesti do hipotiroidizma.

Pošto su početni znakovi bolesti - umor i dobivanje na težini - suptilni, samo polovica slučajeva hipotiroidizma je dijagnosticirana na samom početku bolesti. Ostali simptomi bolesti su povećana osjetljivost na hladnoću, suha koža, opadanje kose, naduto lice, potištenost (depresija), pogoršanje mentalnog stanja (demencija), grčevi mišića i zatvorenost (konstipacija). Mnogi od tih simptoma su nespecifični i mogu se pripisati starenju ili stresu. Razvitak hipotiroidizma je obično postepen i često nezamjetljiv.

Jednostavni laboratorijski testovi u krvi mogu potvrditi smanjenu aktivnost štitne žlijezde i time dijagnosticirati bolest hipotiroidizma. U tom slučaju razina tiroksina (T₄) u krvi je niska, a razina TSH-a je visoka. Novorođenčad se sada rutinski testira za adekvatnu funkciju štitnjače.

Oko 17 posto starijih žena imaju blagi oblik hipotiroidizma što je izuzetno dobar razlog da se ti pacijenti pronađu i liječe.

Time se može spriječiti da taj blagi poremećaj prijeđe u žestoki oblik bolesti. Oko 50 posto pacijenata s blagim hipotiroidizmom imaju povišeni kolesterol, koji se može normalizirati adekvatnim liječenjem.

Liječenje hipotiroidizma se sastoji od dnevnog uzimanja tableta sintetskog tiroksina (Synthroid, Levothroid, Eltroxin), obično do kraja života. Ta terapija je efektivna i pouzdana. Godišnje treba kontrolirati TSH u krvi da se uskladi doza lijeka.

PREVIŠE ŠTITNIH HORMONA

Pretjerano aktivna štitna žlijezda nije tako česta kod starijih ljudi, najčešće ju dobiju žene između 20 i 45 godina starosti. Taj poremećaj, koji se zove hipertiroidizam, je također vrlo opasna bolest. Dijagnoza se postavlja na osnovu niskog TSH hormona i visokog T₄ hormona u krvi. Oko 2,5 milijuna Amerikanaca ima povišenu aktivnost štitnjače, a pošto su to većinom žene, smatra se da je 2 posto žena u SAD pod udarom te bolesti.

Dok slabo aktivna štitna žlijezda usporava tjelesni metabolizam, pretjerano aktivna žlijezda ga ubrzava za 60 do 80 posto. Simptomi bolesti se sastoje od povećane osjetljivosti na toplinu, gubitak na težini, umor, nervoza, besanica, drhtavica, slabost mišića, proljev i lupanje srca. Kod starijih ljudi previše aktivna žlijezda se može očitovati samo apatijom. Ali ako se ne liječi, hipertiroidizam može prouzrokovati nepravilni ritam srca i osteoporozu. U ekstremnim slučajevima može dovesti i do psihoza i mentalnih bolesti.

Hipertiroidizam je najčešće prouzrokovan bolešću Grave-a, tj. autoimunog poremećaja karakteriziranog povećanom i previše aktivnom štitnjačom. Ta bolest se obično razvije tokom srednjih godina, ali i mlađe osobe mogu biti pogođene. Znak te bolesti su izbočene, vlažne oči, osjetljive na svjetlo, a često i natekli gušavi vrat. Ponekad žlijezda sadrži samo jedan tvrdi čvorić (nodulu) koji izlučuje preveliku količinu hormona. U vrlo rijetkim slučajevima takove nodule mogu biti kancerozne.

Liječenje se svodi na jednokratno uzimanje radioaktivnog joda koji žlijezdu smanji, ali ju usput i deaktivira. Nakon te terapije pacijent mora doživotno uzimati tablete tiroksina da nadomjesti izgubljenu aktivnost žlijezde. Kao alternativa za radioaktivni jod upotrebljavaju se i izvjesni lijekovi (kao npr. propiltiouracil) koji blokiraju stvaranje štitnih hormona.

Izvadak iz *The Johns Hopkins Medical Letter*, 1999.

Priredio i preveo: dr. Darko Desaty

NOVI LIJEK ZA ARTRITIS

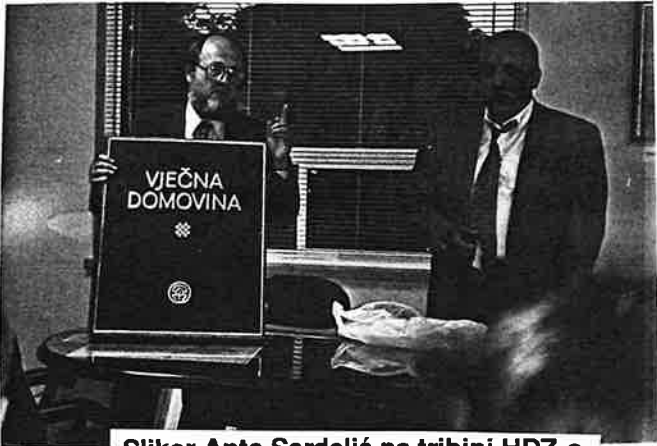
Novi lijek *Celebrex* je nedavno odobren u Kanadi i sada se može dobiti u ljekarnama. Proizvođači tog lijeka, Searle i Pfizer tvrde da će 4 milijuna Kanađana koji pate od artritisa moći uzimati lijek koji nema loša sporedna djelovanja kao npr. stvaranje čira na želucu. To je prvi preparat iz nove generacije lijekova za artritis, koji se probio na tržište. Taj lijek je bio klinički ispitivan na 13.000 ljudi u 23 države, uključujući Kanadu.

Celebrex je jednako tako djelotvoran kao i ostali postojeći nesteroidalni lijekovi u blokiranju enzima koji izaziva artritičnu bol i upalu. Međutim on se razlikuje od ostalih po tome što ne blokira enzim koji štiti želučano-crijevni sustav. Dosad poznati lijekovi su blokirali oba enzima, ublažujući bol i upalu, ali s mogućnošću oštećenja želučane stijenke ili u nekim slučajevima stvaranjem čireva.

Celebrex će koštati oko 1,40 dolara po jednoj kapsuli od 200 mg, cijena koja je usporediva s dosadašnjim lijekovima, tako da će vjerojatno državna i privatna zdravstvena osiguranja pokrivati taj novi lijek.

(Dr. D. Desaty)

godina stvaralaštva ovog slikara, kipara i pjesnika. Sve je to sažeto u pjesničko-likovnoj mapi pod nazivom "Vječna Domovina"., što su je Hrvati po prvi put mogli vidjeti u Kanadi. Mapa je doživjela svoja priznanja u Zagrebu, Vukovaru, Sarajevu, Osijeku, Blatu na Korčuli (gdje je umjetnik rođen) i Dubrovniku. Zapravo, i tako prezentirano, ovo kapitalno djelo Ante Sardelića tek čeka na otkriće kad će mapa steći puno priznanje. Zamišljena i ponuđena samo u 300 primjeraka ("Vječna Domovina") sadrži 36 listova ostvarenja. Od početne cijene od \$ 1,000 već je dosegla cijenu do \$ 8,000, što nikako ne predstavlja gornju granicu za one koji su u odkupu djela vidjeli itekako vrijednu investiciju.

Slikar Ante Sardelić na tribini HDZ-a

No, umjetnik je zaslužio mnogo više u svijetu priznanja i ugleda njegova djela koje predstavlja oživotvorenje njegovog talenta i ljubavi prema Hrvatskoj. (26. Pismo HDZ, 1.06.99)

SASTANAK KREDITNE ZADRUGE

Prošle nedjelje, 6. lipnja održana je izvanredna sjednica Kreditne zajednice u dvorani župe Naše Gospe Kraljice Hrvata. Prisutno je bilo oko 120-etak ljudi koji su imali pravo glasa. Smatrala sam da time što držim novce u Kreditnoj zadrugi imam automatski pravo glasa i ja, no to nije tako: objašnjeno mi je da moram kupiti dionice za najmanje \$150.00 i time dobivam pravo glasa.

Danas nakon ove sjednice nisam ni malo pametnija, to jest danas se pitam što se je dogodilo na sjednici Kreditne zadruge. Istina je da je sjednica sazvana da se objasne izvjesni novi "by-laws" i po mogućnosti i izglasaju, jer mjenjaju se bankarski zakoni, tako se i by-laws moraju usklađivati svugdje, pa i u našoj Kreditnoj zadrugi.

Prije samog glasanja, kao i za vrijeme i nakon toga događale su se stvari koje mi do danas nisu jasne. Bile su upućene izvjesne optužbe na račun rada Upravnog odbora Kreditne zadruge.

Na žalost, ni optužbe ni kontra-optužbe sa strane Upravnog odbora nisu bile niti pojašnjene, ni dokazane, tako da smo svi mi, koji smo bili prisutni izišli sa te sjednice veoma zbunjeni. Danas se još pitam: što smo mi to čuli na toj sjednici i da li će to itko nama objasniti?(VK)

CROATIA - ROMA 2:0

Naša "Croatia" je opet zablistala! Pred oko 500 gledatelja ovog ponedjeljka 7. lipnja pobijedila je gostujuću ekipu "Roma" iz St. Catherines-a sa 2:0. Golove su postigli Leo Marasovic i Cory Jazbec (unuk slavnoga centarfora poznatog nogometnog kluba "Građanski"). U prvom poluvremenu naši mladi igrači igrali su dosta nervozno, no kako im je to jedna od prvih utakmica, nije ni čudo. Drugo poluvrijeme je donijelo vrlo ozbilju i sigurnu igru i po takvoj igri poraz Rome mogao je biti još veći.

Kako sam već rekla bilo je oko 500 gledatelja, koji su uživali u dobroj igri naših mladih igrača. Ova utakmica je pokazala kvalitetu čak petnaestorice mladih Hrvata, zaljubljenika u nogomet - igru. koja veseli svakog Hrvata. Naša "Croatia" igra na svom stadionu 12 utakmica i želite li pomoći "Croatia"-i - kao i uživati u dobrom nogometu - kupite sezonske karte. Jedna sezonska karta stoji \$ 50.00, a to je zaista izvrsna cijena za 12 utakmica (inače, karta po utakmici stoji \$ 10.00).

Pred našom "Croatijom" dugačak je put, ali kako se ono kaže, na svaki put ide se prvim korakom. Prvi korak je napravljen: postoji odbor koji se bori za obnavljanje svega onoga što je odijelilo "Croatia"-u od ostalih klubova. Na nama je da im pomognemo svojom podrškom. (VK).

Vaša pisma:

Poštovana gospodo Valentina, 28. travnja 1999

Šaljem vam ove dvije kratke priče koje pišem kada nađem malo slobodnog vremena. Vi sami procijenite jesu li za objaviti. Nešto drugo ću vas posebno zamoliti. Kad ubuduće budete pisali o Hrvatskoj i pogotovo o Hrvatima, kao što ste u prošlom broju onako lijepo pisali o bogatstvu hrvatskoga jezika i velikom broju njegovih dijalekata, molim vas ne zaustavljajte se kod dubrovačkog načina kazivanja na jugu ili slavonskoga na sjeveru. Udite malo i u Posavinu, spomenite malo i hercegovački dijalekt pa onda ni Bosna Srebrna neće ostati sama. Molim vas shvatite da ovo pišem bez imalo jeda, ali jako sam tužan zbog toga što još nismo shvatili zašto nam je Hrvatska ostala na dvije jako, jako raširene noge, koje su iz stoljeća u stoljeće sve dalje i dalje jedna od druge. Sada ću se poslužiti jednim gimnastičarskim terminom "Špaga". To vam je kada gimnastičar u vježbama na parteru skroz raširi noge. Nama je špaga ne tako davno rastegnuta od Virovitice do Karlobaga i hvala Bogu, prekinuli smo je. Zato molim sve nas da počnemo vježbati neke druge vježbe da ne dočekamo opet da sve izgubimo pa da onda shvatimo tko smo i kome pripadamo. Filip Grubišić, Mississauga

Cijenjeno uredništvo, 10.6.99

Nemam prigovora već samo hvalu za Vaš rad i rezultate svih Vaših napora i samoprijegara. Međutim, na strani 27 zadnje "HRVATSKE ISKRE" br. 35, s ogorčenjem, razočarenjem i tugom sam čitala o športskom susretu u Zagrebu. To je, za mene, najžalosnije da se Hrvati među sobom tuku, vrijeđaju i nanose međusobnu bol! I još k tome, drugi o tome i čuju i znaju (pa se možda i vesele) kako se mi međusobno volimo. Takvim grubostima i neredima uništavamo ono malo što je ostalo neuništeno nakon agresije. Hrvat Hrvatu nanosi bol! Kako je to žalosno! Čini mi se da su se (pred par godina) hrvatske i srpske ekipe i u Zagrebu i u Beogradu športski srele puno uljudnije iako su rane nanesene od srpskog agresora bile puno svježije, a sad se događaju ovakvi izgređi u Zagrebu! Po mojem mišljenju toga će nestati samo ako se narodu "vratiti" disciplina. Možda neki od tih huligana nisu niti iskusili bojišta, već se iz puste oholnosti izživljavaju na poštenom narodu. Možda i Hrvatska treba "Boot camps", pa će spriječiti droge i kriminal među mladima. Spartanski odgoj uopće nije loša ideja za takve koji nisu zreli za demokraciju. Takvim odgojem će dozoriti! Boga rijetki još poznaju da bi Ga se bojali, a zakon je premekan za njih! Srdačno Vas sve pozdravljam i želim mirno ljeto, R. Šemrov Burlington

Vijesti na engleskom

HINA - CROATIAN REPORTER MASLE COMES BACK TO DUBROVNIK

June 13 - Dubrovnik, Croatian reporter Antun Masle reached Dubrovnik in the early hours of Sunday after managing to escape from a Podgorica-based military prison where he had been detained since April 20 after the Yugoslav accused him of espionage. Masle, a journalist with the Zagreb-based weekly Globus, passed into Croatia via Herzegovina . He told reporters he still could not talk about the details of his escape.

What he could say was that Montenegrin authorities had not helped him in the escape and that his treatment in the Podgorica prison had been "relatively correctly". Masle is now feeling physically well and has no health problems. He arrived in Du-brovnik from Metkovic, which he reached safely late Saturday night. In Dubrovnik he was reunited with his family. Masle was taken from the Podgorica military prison to a clinic on June 6 where it was established that he was suffering from the inflammation of the pancreas. He was sent to Surgery Ward C, but never showed up. He vanished and managed to escape and come back to his hometown, Dubrovnik.

MASLE - MY ARREST IN MONTENEGRO WAS ACTUALLY ABDUCTION

DUBROVNIK, June 13, Croatian reporter Antun Masle who returned to Dubrovnik early morning, held a news conference later in the day to express gratitude to all colleagues, fellow citizens and particularly to Croatia's authorities, for the support they gave him while he was detained by the Yugoslav Army in Montenegro.

Speaking about the way he was arrested, Masle said he was actually abducted while traveling. He had all necessary documents on himself and was not filming anything at the time he was arrested on the Albanian-Montenegrin border. The Yugoslav troops could see for themselves when they removed the tape from the camera. Masle added "I am not sure what Yugoslav military authorities wanted to achieve by apprehending me,

but I presume they wanted to use me to settle accounts with Montenegrin civilian authorities," the Croatian reporter said.

He said after escaping from prison he headed toward a joint Montenegrin-Bosnian-Croatian border point and via Herzegovina entered Croatia. "I had two hiding places where I was very scared in expectation of what would happen,"Masle told reporters. He said his defense attorneys and a representative of Croatia's Foreign Ministry in Kotor, Damir Sabljak, regularly visited him in the Podgorica prison, adding the Montenegrin authorities helped him morally.

SIBENIK CATHEDRAL AND KOPACKI RIT PROPOSED FOR WORLD HERITAGE LIST

Paris, June 13, Croatia's official proposal for putting the Cathedral of St. Jacob in the coastal town of Šibenik and the Kopački Rit, a nature reserve located where the Drava meets the Danube, at the World Heritage list were forwarded to the UNESCO headquarters in Paris last Thursday. Croatia's ambassador to the UN Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), Vesna Girardi-Jurkic, handed over the official nomination to the head of the UNESCO World Heritage Centre, Mounir Bouchenaki. He has recently visited Croatian coastal towns of Trogir, Dubrovnik, Šibenik, Pula and Poreč and become acquainted with the conditions of Croatian monuments and natural beauties which are either included into the World Heritage List or nominated as entries in the list.

During the talks the Croatian Ambassador Girardi-Jurkic announced that her country would broaden the nomination of the Istrian town Pula to enter the List so that such new and more expensive proposal will cover the historical downtown of Pula. At the UNESCO conference which will be held this July the manager of Plitvice Lakes will also be invited in order to notify other participants of the successful example of the Croatian lakes that remained preserved during the war as well as effective removal of war consequences from the area.

TENSE DAY IN KOSOVO

Washington, 13. june, The USA tried to put the best face on the dismaying hitch in plans for postwar Kosovo yesterday, with predictions that NATO and Russian forces can work hand-in-hand to keep peace in this province.

Russian troops beat NATO peace-keeping teams into Kosovo, stealing some

thunder from the victorious alliance. The Russians, who arrived unannounced late Friday, and the vanguard of a British force both occupied the key Priština airfield. Amid more confusion in Moscow over who decided Friday to send the Russian column, U.S. and Russian negotiators worked feverishly to design a formal job for Russia in the Kosovo peacekeeping force. But there was no immediate result and no sign the column was planning to leave, as Russia's foreign minister had promised. The first meeting between British and Russian forces at Priština's airport was "cordial", said Gen. Henry Shelton, chairman of the Joint Chiefs of Staff. (The Toronto Sun, June 13, 1999)

NATO TROOPS IN KOSOVO MEET GROWING VIOLENCE

PRIŠTINA, June 14,1999 - Voices of hope and voices of hate rang out across Kosovo today, as the small Serbian province entered a critical juncture on its road to peace.

Yesterday, on only the second day of NATO's peace keeping mission, alliance troops advancing through Kosovo faced growing violence from departing Yugoslav forces.

German NATO troops shot dead one Serb and seriously wounded another in Prizren yesterday after the pair opened fire from a car close to a German checkpoint.

British troops, now established in the province capital, Priština, said they also killed a man believed to be an off-duty Serbian police officer after he opened fire on them in the city.

And the German Foreign Ministry said two German journalists died yesterday in Kosovo after being shot by unknown assailants.(Toronto Star,June 14,1999)

POPE HONOURS 110 AT GIANT SERVICE

Warsaw, Pope John Paul returned yesterday to Warsaw square where 20 years ago he prayed for far-reaching change in communist Poland and gave thanks that his cry was heard.

The Pope's 1979 plea inspired the Solidarity movement that defeated communism. Standing in the heart of the capital of modern, democratic Poland, the Pope told more than 700,000 people that they could now look to the future with confidence.

He also conducted one of the biggest mass beatification ceremonies of his pontificate yesterday, honouring 110 Poles who died for their beliefs or dedicated their lives to charity.

The Toronto Star, June 14,1999

KRATKE VIJESTI IZ RAZNIH IZVORA u zadnjih petnaest dana

● 1. 06. Zagreb, Kažnjavanje ratnih zločina veoma je važna mjera u obnovi povjerenja u Hrvatskoj, ali da bi se tome djelotvorno pridonijelo sudski postupak mora imati kredibilitet unutar čitave zajednice, kako među Hrvatima tako i među pripadnicima srpske zajednice, rekao je Petar Palmer, glasnogovornik OESS-a. Palmer je ocijenio "neprikladnima" napise u medijima ili izjave visokih dužnosnika koji prejudiciraju ishod suđenja prije njihova kraja, podsjećajući da opće pravno načelo prema kojem je osoba nevinna sve dok joj se ne dokaže krivnja, vrijedi i za ratne zločine. On se također osvrnuo i na napise u medijima prema kojima OESS brani ratne zločince. "TO nije istina. OESS nije nikog ispratio iz zemlje", rekao je Palmer. "Postojao je slučaj intervencije radi spašavanja jednog napadnutog muškarca i njegove kceri, ali oni nisu sklonjeni izvan zemlje, već u obližnje selo." Ako ima novih uvjerljivih dokaza o ratnim zločinima tada treba pokrenuti postupke protiv osumnjičenih, podsjetivši na obvezu hrvatske vlade da se u takvim slučajevima konzultira s Međunarodnim sudom u Haagu. Glede pitanja nestalih osoba rekao je da informacije o nestalima svakako moraju biti predložene njihovim najbližima što također pridonosi obnovi povjerenja u široj zajednici.

● 2. 06. Predstavnicu oporbenih parlamentarnih stranaka kritički su ocijenili nacrt novog izbornog zakona što ga je predao predsjednik kluba HDZ-a V. Šeks koordinatorsu oporbene šestorke Luki Trconicu. Radomir Čačić (HNS) tvrdi da je nacrt "krat predviđim podvalama", dok SDP Mato Arlović ocjenjuje da u prijedlogu ima nekoliko spornih stvari, od broja zastupnika koji bi se birali u devet izbornih jedinica u Hrvatskoj do sastava izbornog tijela. Niz kritika izrečeno je i na prijedlog da nacionalne manjine biraju pet zastupnika. U tom pogledu najkritičniji bio je predsjednik Srpskog narodnog vijeca i saborski zastupnik Milorad Pupovac. "Mi ne licitiramo s brojem zastupnika, taj broj nije presudan, ali držimo da su postojeća prava minimum koji treba uvažiti. Nadalje govori da je ponudeni izborni zakon neustavan, protivan važećem Ustavnom pravu o pravima manjine". ● Pokret prijatelja prirode "Lijepa naša" priključio se projektu "Top Hot spot" koji - radi zaštite i očuvanja rijetke i osjetljive sredozemne flore i faune - provodi World Wide Fund. Po međunarodnim mjerilima na sredozemnome području izabrano je 300 šumskih područja od kojih je izdvojeno 10 točaka za zaštitu među kojima je i naš Velebit. Cijeli će projekt "Top Hot Spot" biti javno predstavljen 3. lipnja u Rimu, a zatim će se svaki mjesec predstavljati po jedno od 10 vrhunskih šumskih područja. Velebit će biti predstavljen u kolovožu, kad na Internetu dobiva i svoju web stranicu.

● 3. lipnja LONDON, Vodeca svjetska agencija za procjenu dužničke sposobnosti, londonska Standard & Poor's, potvrdila je danas Republici Hrvatskoj dosadašnji investicijski kreditni rating BBB (trostruki be minus) za dugoročna zaduženja u stranoj valuti. Međutim, agencija je promijenila ocjenu o izgledima za platnu sposobnost u budućnosti sa stabilne na negativnu. Analitičar agencije za Hrvatsku Konrad Reuss izjavio je kako je promjenom ocjene sa stabilne na negativnu, agencija htjela "odaslati znak upozorenja" kako će, ako se gospodarski problemi "ne budu dosljedno rješavali" Hrvatskoj u narednih 10 do 12 mjeseci investicijski kreditni rating zamijeniti za spekulativni. Dodao je da se na promjenu ocjene o izgledima za održavanje platne sposobnosti odlučila unatoč tome što je hrvatska Vlada predložila nacrt rebalansa proračuna, koji će ipak izazvati manjak, koji će nakon privatizacije HT i Croatia osiguranja, prema procjeni agencije, iznositi između 1,5 do 2 posto bruto domaćeg proizvoda. Mjere koje su hrvatska vlada i središnja banka poduzele agencija ocjenjuje pozitivnim, te je zbog toga Hrvatskoj odlučila za sada ostaviti investicijski kreditni rating. ● SARAJEVO, Ured Visokog predstavnika za BiH započeo je istragu kako bi se utvrdile okolnosti pronevjere najmanje 20 milijuna njemačkih maraka namijenjenih obnovi te zemlje koji su se "izgubili" u sarajevskoj "BH

banci". Kako se navodi u priopćenju neke međunarodne udruge koje djeluju u BiH ali i više pojedinaca pokrenulo je kaznene postupke protiv BH banke jer su milijuni maraka koji su u njoj deponirani kako bi se uložili za projekte obnove i financiranje struktura vlasti, naknadno preusmjereni a zakoniti vlasnici ih nisu mogli koristiti.

● 4. 06. BEČ, Hrvatska je na prvom mjestu među zemljama koje su pogodne ekonomskim posljedicama rata na Kosovu, a njezini gubici iznose oko 1,2 milijarde dolara, procijenila je Raiffeisen Zentralbank, jedna od najvećih austrijskih banaka. Direktor te banke za poslovanje s inozemstvom Herbert Stepić rekao je na konferenciji za tisak da se ekonomski gubici procjenjuju na 700 milijuna dolara za Rumunjsku, 600 za Bugarski i 500 milijuna dolara za Mađarsku. Oružani sukob u Jugoslaviji odgodio je provedbu strukturalnih reformi u Rumunjskoj i Jugoslaviji. Gubici koje je pretrpjela Hrvatska posebice su veliki u turizmu i prometu. ● Predsjednik Socijalističke radničke partije Stipe Šušvar na konferenciji za novinare ocijenio je da su fizički napadi na njega politički inspirirani i motivirani. On je prisutne izvijestio o jučerašnjem napadu u kojem mu je zasad još nepoznati napadač ozlijedio glavu.

● 6. 06. OSIJEK, U organizaciji Udruženja obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja Osječko-baranjske županije na središnjem osječkom trgu Ante Starčevića održan je prosvjedni skup pod nazivom "Tražimo svoje najmilije". Predsjednica Udruženja Štefica Krstić ocijenila je kako je "tužno što poslije osam godina i dalje ništa ne znamo o sudbini svojih najmilijih. Srbi koji su živjeli na područjima gdje su oni ubijeni ili nasilno odvedeni trebaju nam pomoći u traženju. Mi ne pitamo tko ih je ubio, jer svaki zločin će kad-tad biti kažnjen, ali tražimo mjesta njihova posljednja prebivališta". Dodala je "Uvijek smo naglašavali da OESS vodi lošu politiku za proces otkrivanja istine o sudbini naših najmilijih, a to se i sada ponavlja. Nije čudo što se spontano dogodio Berak, što povratnici u Marincima, Bogdanovcima traže istinu i izražavaju nezadovoljstvo što im lokalni Srbi ne žele pomoći u traženju nestalih osoba. Međunarodna zajednica mora nam pomoći u tome."

● 8.06. ZAGREB, Vijeće Županijskog suda u Zagrebu odlučilo je udovoljiti zahtjevu Međunarodnog kaznenog suda u Haagu za predajom tom sudu Vinka Martinovica - Štele, optuženog za zločin protiv čovječnosti, teške povrede Ženevske konvencije i kršenja ratnih zakona i običaja. Protiv navedene odluke optuženik i državni odvjetnik imaju pravo žalbe u roku od osam dana. ● Hrvatski reprezentativac i velika nogometna zvijezda Zvone Boban pristao je pomoći u promidžbi hrvatskog turizma! Najpopularniji Hrvat u Italiji obećao je nastupiti u video spotu, koji će se na najvažnijim talijanskim stanicama vrtjeti u udarnim terminima.

● 9.06. PODGORICA, Ministarstvo unutarnjih poslova Crne Gore raspisalo je tjeralicu za hrvatskim novinarom Antunom Maslom koji je u ponedjeljak na večer nestao iz bolnice u Podgorici. Ministarstvo unutarnjih poslova poduzima sve zakonom predviđene mjere radi rasvjetljavanja okolnosti pod kojima je pobjegao te radi njegova pronalaženja i uhićenja, priopćeno je iz MUP-a u Podgorici. Prema informacijama iz Ministarstva pravde, u čijem je resoru i zatvor u Spuzi, u tijeku je utvrđivanje odgovornosti za bijeg novinara Masle, a čuvari kojima je Masle i KCB-u pobjegao, bit će kažnjeni. U vezi s bijegom pritvorenoga hrvatskoga novinara Antuna Masle, koji je čekao suđenje pred Vojnim sudom u Podgorici za navodno kazneno djelo špijunaže, zapovjedništvo Druge armije Vojske Jugoslavije priopćilo je da je to učinjeno uz vjerojatno sudjelovanje više osoba iz neposrednog osiguranja.

● 10. 06. Zagreb, Branitelj gen. Tihomira Blaškica, gosp. Anto Nobilo izjavio je da je svjedočenje generala Envera Hadžihasanovica niti ugrozilo obranu gen. Blaškica, niti pomoglo predstavnicima optužbe. "Za nas je važno da je svjedočenje potvrdilo Blaškiceve tvrdnje da vojna policija i posebne jedinice nisu bile pod niegovim zapovjedanjem", kaže Nobilo,

**PREDBILJEŽITE SE NA
HRVATSKU ISKRU....**

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 36, 15. VI. 1999

DOGAĐAJI U NAŠOJ ZAJEDNICI

Ovih dana imali smo više organiziranih događaja zajednice, i teško nam je pisati o svima - a svi su zaslužili bar nekoliko riječi. Moramo se, nažalost, ograničiti samo na neke:

Krajem ovog mjeseca slavili smo Dan državnosti u organizaciji našeg mjesnog Kanadsko-hrvatskog kongresa. U nažalost neprepunoj dvorani izveden je kulturno-umjetnički program, koji je predstavio umjetnike iz naše hrvatske i kanadske zajednice. Uz uobičajene goste - konzularno osoblje te poznata lica naše zajednice - prisutni su bili gđa. Kolinda Grabar iz hrvatskog veleposlanstva, svećenstvo, a posebno nas je obradovao posjet mons. Pere Sudara, kao i još neki gosti, gradonačelnica Mississauga, popularna gđa. Hazel McCallion i neki čelnici provincijskih stranaka. Kongres je i ove godine ponudio publici dobru zakusku s narescima, kolačima i kavom na veliko zadovoljstvo prisutnih. Program, koji je nažalost počeo s velikim zakašnjenjem, zadovoljio je sve ukuse. Članovi folklornog sastava "Hrvatska sloga" iz Turopolja dobili su glasno priznanje ushićene publike, kakvo se rijetko doživljava u ovoj sredini. Naši lokalni talenti, sastav "Vatroslav Lisinski, mladi pijanista Antun Vidan, izvršni zbor crkve Naše Gospe Kraljice Hrvata, sastav Zrinski - Frankopan, mlade umjetnice sestre Metelko - svi su oni ostavili ugodan dojam na publiku.

Kao i prošle godine, i ove godine naš Kongres se je zaista naradio za ovaj veoma svečan dan, nama Hrvatima najsvečaniji. Nažalost, i ovaj puta, mnogi koji su bili na konzularnom prijemu dva dana prije toga, nisu se pojavili na ovoj priredbi, koja je bila organizirana za sve nas, i u ime svih nas.

Kako ovaj dan, Dan državnosti, ima svoje posebno i jedinstveno značenje i obilježja, koja se moraju poštivati, treba čestitati Kanadsko-hrvatskom kongresu Torontoa na ovoj svečanoj proslavi. Uz veliki rad, koji je bio očit, nespretnost oko grba i slike Predsjednika dr. Franje Tuđmana pomutilo je zaista svečanu atmosferu, što se je lako moglo izbjeći sa malo više organizacije. Mnogi su radili na ovoj svečanosti, i hvala im svima u ime cijele zajednice, no mislim da treba istaći predsjednika Kanadsko-hrvatskog kongresa gosp. Michaela Bukovca i njegovu suprugu, koji su zaista dali sve od sebe. (VK)

CARASSAUGA

Budućnost hrvatskog folklora na Carassaugi

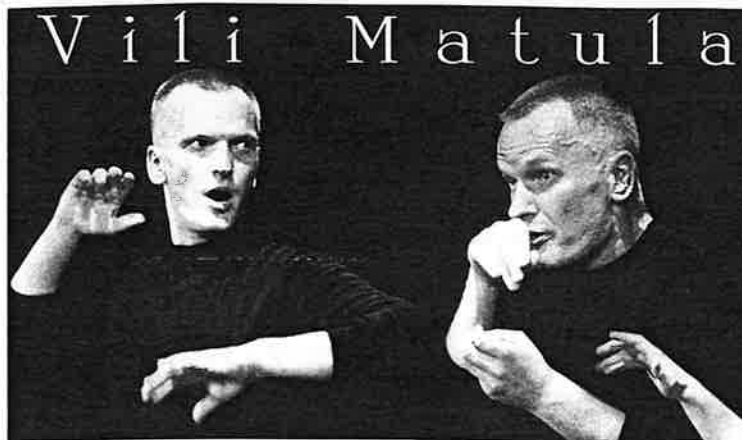
Naše folklorno društvo "Sljeme" stvarno je zaposleno ovih dana. Nakon organizacije 25. kanadsko-hrvatskog folklornog festivala, organizirali su hrvatski paviljon Carassauga, u našoj župnoj crkvi u Mississaugi 28, 29 i 30. svibnja ove godine.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 36, 15. VI. 1999

Posjetila sam vrlo kratko prošle subote naš hrvatski paviljon, i opet - i u ovom broju HRVATSKE ISKRE - šaljem čestitke grupi "Sljeme" koja radi i postiže izvrsne rezultate. Kuharice su se iskazale (ali i oni koji su im suflirali, i pitali da im slikam "kume"). Hrana, kaže mi kolegica iz Bramptona, bila je izvršna i raznovrsna - od sarmi, čevapčića pa do kremšnita i štrudli. Ušla sam na kratko među publiku - svi veseli, svi pratili program sa smiješkom, zadovoljni. Soba u kojoj je bila smještena sama izložba dosta je mala, i možda nedovoljna da pokaže bogatstvo folklora naše domovine. Od posebno uređene sobe, do nošnji starih preko 100 godina, ugodnih voditeljica, nasmijanih gospođa Pezer i Zoretić, koje su sa smiješkom dočekivale goste i provodile ih kroz ljepote veoma starih hrvatskih narodnih nošnji, ručnih radova, knjiga, ukrasa - sve je bilo zaista onako kako i očekujemo od grupe koja radi već godinama na ovoj izložbi.

Čestitke svima, posebno gosp. Borisu Žgombi, predsjedniku, i svima koji su radili i učestvovali (veliki broj folklornih grupa iz Toronta i okolice) - jer to je bio zaista ogroman, ali izvršno učinjen posao. (VK)

MUNCHHAUSEN

Kad sam dolazila na kazališnu predstavu "Munchhausen"-a(kazalište "Movens, glavna uloga Vili Matula, reĐiser Boris Kovačević) bojala sam se da posjeta neće biti velika, jer u posljednje vrijeme kao da smo zakazali i ne posjećujemo organizirane predstave. Srećom, ovaj puta bila nisam u pravu, jer posjeta u Torontu, a kako mi kažu i u Mississaugi, bila je izvršna.

U Torontu sala je bila puna, posjetitelji više nego zadovoljni. Prvi dio predstave bio je na engleskom, i iako gosp. Vili Matula očito vrlo dobro govori engleski - bilo je jasno da se nije mogao opustiti. Drugi dio bio je na hrvatskom i to je bilo zaista uživanje. On sam svojim pokretima, oponašanjem zvukova i riječima ispunio je pozornicu - očarao je sve u gledalištu!. Kad bih nekome trebala opisati ovaj izvanredan umjetnički doživljaj ove subote, 5. lipnja, rekla bih da je bilo uživanje gledati majstora glume kako sam donosi pred nas veliki broj osoba i u svojem predstavljanju svih tih osoba potpuno zaboravljate da je pred vama samo jedna osoba - glumac Vili Matula.

Kao prvo za ovu izvršnu predstavu moramo zahvaliti našem Konzulatu i gđi. Aranki Bosiljevac na velikom radu, koji se je zaista isplatio, kao i svima drugima koji su uložili trud u ovaj jedinstveni umjetnički doživljaj. Jasno, posebna zahvala i čestitke idu i glumcu i redatelji - "Munchhausen" nas je zaista oduševio!

"SARDELIĆ JE AUTOR, ALI OVO DJELO JE DJELO SVIH HRVATA",

rlječi su autora "Vječna Domovina", gosp. Ante Sardellića
Tko se razumije u likovne umjetnosti, morat će priznat kako opus likovnjaka Ante Sardelića Kraljevića nije uludo uzeo 10

Strana 23

"POSTALI SMO DELNIČANI I TU ŽELIMO NEŠTO STVORITI"

DELNICE - Boško i Snježana Hrgović prije desetak su se godina bavili poduzetništvom u Vukovaru, pa Bosni i Hercegovini, da bi na koncu bez svega toga ostali. U Vukovaru im je propala i obiteljska kuća. Boško je završio u srpskom logoru, a obitelj mu je prognana i završila u Delnicama, kamo je stigao i Boško. U tom su goranskom gradiću započeli novi život, djeca su nastavila školovanje, a njihov poduzetnički duh nije mirovao.

- Uz pomoć dobrih ljudi i razumjevanju nekih tvrtki osnovali smo malu tvrtku "Sportex". Počeli smo od malog, najprije sami. Danas već imamo 19 radnica zaposelnih na proizvodnji kupaćih kostima. U suradnji s tvrtkom "Lagomar" iz Kanfanara sve kostime izvozimo u Italiju za jednoga talijanskog partnera. Ide nam dobro, plaće radnicima sa svim doprinosima isplaćujemo na vrijeme i to je u nas prioritet. Ne gledamo koliko će i hoće li nama ostati - kaže Snježana, na koju glasi ova mala tvrtka.

Na žalost, proizvodi se u malom prostoru obiteljske kuće. Gotovo je stroj na stroju, između kojih je teško proći. "Što se može, kada smo nekako morali početi", kaže Boško. Do jeseni moramo proširiti radni prostor na dvorišnu stranu jer nas na to tjera talijanski partner. Drugim riječima, moramo povećati proizvodnju i proširiti asortiman. Opet će nam neki priskočiti u pomoć jer treba dosta uložiti. Kredit je u nas, i uza sva obećanja teško ostvariti. To nije samo komplicirano, nego i skupo. No, mi ne odustajemo. Malo po malo, ostvarit ćemo ono što želimo i što se od nas traži, zaključuje Boško, inače inženjer strojarstva.

Kako smo doznali, već najesen će u "Sportexu" raditi još 20 radnica, a od 19 trenutno zaposlenih najmanje ih je iz Delnica. Većina radnica putuje iz okolnih mjesta, a jedna radnica ustaje svako jutro u 4 sata kako bi iz Moravica došla raditi u Delnice. Kad se razgovara s Boškom i Snježanom, zadivljuje njihov optimizam koji ih nije napustio nakon svega što su prošli. "Postali smo u neku ruku Delničani, tu želimo nešto i stvoriti", kaže Boško Hrgović.

I. Kovačević, *Večernji list*, 07. lipnja 1999., str. 10. (HIC)

OTVORENA ARHEOLOŠKA ZBIRKA

NIN - U obilježavanju Dana grada Nina 7. lipnja je u nazočnosti brojnih mještana i njihovih gostiju, predstavnika javnog, političkog, kulturnog i vjerskog života Nina te Zadra i Zadarske županije, otvorena iz temelja obnovljena i restaurirana Područna arheološka zbirka sa svim pratećim sadržajima, koja inače djeluje u sastavu zadarskog Arheološkog muzeja. Značenju same zbirke i njenih oko tisuću izloženih predmeta, od prapovijesnog, antičkog, ranokršćanskog i srednjovjekovnog razdoblja, za grad Nin i Republiku Hrvatsku u cjelini, tom su prigodom govorili ravnatelj zadarskog Arheološkog muzeja prof. Radomir Jurić, kustosica ninske zbirke mr. Marija Kolega, gradonačelnik Nina Jakov Salov te pomoćnik ministra kulture Republike Hrvatske i izaslanik ministra Miljenko Domljan koji je uz prenijete pozdrave Ninjana od strane ministra mr. Bože Biškupića, izložbu proglasio otvorenom.

Obnovu toga ninskog kulturnog objekta, financijski su poduprli zadarski Arheološki muzej te gradovi Nin i Zadar. Sve građevinske radove uspješno su obavili djelatnici zadarske građevinske tvrtke "Duca", po projektno-tehničkoj dokumentaciji ing. Josipa Krsulovića iz Uprave za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorskog odjela u Zadru. Koncertom na trgu ispred župne crkve okončane su ovogodišnje svečanosti posvećene Danu grada Nina. B. Božić, *Slobodna Dalmacija*, 08. 06.1999.

KANDIDATI IZ ČITAVE HRVATSKE

Američka visoka škola za menadžment i tehnologiju, koja u Dubrovniku djeluje drugu godinu, organizira početkom srpnja drugi krug razredbenog ispita. Taj koledž, na kojemu se provode programi američkog fakulteta Rochester Institute of Tehnology - RIT, ponudit će u predstojećoj akademskoj godini ukupno 200 slobodnih mjesta. Kako nam je kazao zamjenik dekana Donald Hudspeth, prijamnom ispitu, koji je održan koncem travnja, pristupilo je 135 kandidata, a prag je prešlo njih 90.

Prema mišljenju Donalda Hudspetha kandidati koji su već testirani u travnju mogu pristupiti i srpanjskom razredbenom ispitu pod uvjetom da su pokazali potrebni minimum znanja na pismenom dijelu ispita iz engleskog jezika i matematike, te naknadne usmene provjere u obliku intervjua. Budući da su predavanja na engleskom, naglasio je Hudspeth, presudni činitelj pri upisu jest zadovoljavajuće poznavanje tog jezika. Koledž, kao visokoškolska ustanova, počeo je raditi 1997. godine, a osim studenata iz Hrvatske, Njemačke, SAD-a, Australije i Velike Britanije u predstojećoj akademskoj godini na prvu godinu studija bit će upisani i mladi iz Bosne i Hercegovine, Slovenije, Poljske i Slovačke.

Američki koledž će, kako doznajemo, pored dvogodišnjeg studija dogodne ponuditi i četverogodišnji program studija menadžmenta u turizmu, koji će upisati za početak 60 studenata, a riječ je o kandidatima koji su diplomirali na dvogodišnjem studiju. Prema riječima Donalda Hudspetha, najviše upisanih kandidata je iz Dubrovnika, a slijede Split, Zagreb, te drugi dijelovi Hrvatske. Studij u Dubrovniku pokazao se također i dobrom prijelaznom točkom za povratnike, te djecu Hrvata koji žive u dijaspori i namjeravaju se vratiti u domovinu.

Dijana Šutalo, *Slobodna Dalmacija*, 08. lipnja 1999. (HIC)

GRADSKI VODIČ ZA DUBROVNIK

U izdanju Turističke zajednice grada Dubrovnika iz tiska je upravo izašao lipanjski broj Gradskog vodiča koji je, unatoč brojnim, prvenstveno financijskim teškoćama, ipak tiskan u nakladi od pet tisuća primjeraka. Uz nova tehnička i dizajnerska rješenja, Vodič je obogaćen i novim rubrikama, kao što je rubrika "Turistička mjesta u okolici Dubrovnika", te drugim zanimljivim kulturno-zabavnim, športskim te turističkim informacijama. U TZ-u Grada ističu da će idući broj Gradskoga vodiča biti tiskan kao dvobroj za srpanj i kolovoz, a naklada bi mu trebala biti 20 tisuća primjeraka. Objavljivanje novog broja vodiča očekuje se početkom idućeg mjeseca.

O.G., *Slobodna Dalmacija*, 07. lipnja 1999., str. 12. (HIC)

"DUBROVAČKI SUTON" U MUNCHENU

Film "Dubrovački suton" uvršten je u službeni program Međunarodnog filmskog festivala u Munchenu što će se održati od 26. lipnja do 3. srpnja. Romansirana priča o ratnim okolnostima Dubrovnika kroz sudbinu mlade dubrovačke slikarice koju je režirao Željko Senečić po vlastitom scenariju otvorit će festival i tako iznova uvesti hrvatski film na europsku scenu. U filmu igraju : Michaela Kezele, Slavko Juraga, Boris Cavazza, Steffen Wink, Tina Deen, Frano Lasić, Zoran Prokupec, te brojni dubrovački glumci. Glazbu za "Dubrovački suton" skladao je Djelo Jusić. *Dubrovački list*, 08.06.1999.(HIC)

HRVATSKA ISKRA VAŠA JE POTREBA

KNIN POTIHO POSTAJE SRPSKI GRAD

Ovo je hladni rat na koji nismo bili spremni i zato ga trenutačno gubimo! Tim će riječima većina Hrvata na prostoru između Donjeg Lapca i Knina, kojeg je naša ekipa obišla sredinom ovog tjedna, opisati posljednjih godinu dana kada su se u velikom broju na to područje počeli vraćati Srbi koji su pobjegli za Oluje. Svojevrsni osjećaj nemoći još je izraženiji posljednja dva mjeseca, kada je povratak Srba intenziviran zbog NATO - ovih udara na Jugoslaviju. No, vjerojatno ne bi bilo toliko otpora prema povratku da u zadnje vrijeme incidenti i provokacije pridošlih Srba ne postaju gotovo svakodnevni.

S autobusa k odvjetniku

Samo u Knin je tijekom zadnjih godinu dana doselilo oko 18.000 Srba! Potvrdu te brojke nemoguće je dobiti od gradskih otaca Zvonimirova grada, ali će dvadesetak tisuća tamošnjih Hrvata bez većeg premišljanja reći - moguće je da ih se vratilo još više. Glavna veza povratka je preko Zagreba. Svaki dan u Knin između 10 i 10.30 stiže autobus iz metropole, iz kojega redovito desetak ili više uglavnom starijih osoba, noseći tek torbu ili nekoliko vrećica, izlazi na središnjem gradskom trgu. - Nemojte misliti da su izgubljeni kada poslije nekoliko godina ponovo dolaze. Na stanicu ih čekaju ljudi koji ih odmah po dolasku vode k odvjetnicima. Tamo počinju pripreme za pravnu stranu povrata njihove imovine, a zbog toga pate samo Hrvati - objašnjava jedan Kninjanin koji je tamo stigao prije tri godine u želji da osigura svoju egzistenciju i normalan život svojoj obitelji. Kao i većinu Hrvata iz raznih dijelova Hrvatske ili BiH i njega je zainteresirala mogućnost da u Kninu riješi svoje stambeno pitanje, da dobije posao i sredi osnovne probleme koji muče većinu mladih obitelji. Naravno, i on se borio tijekom rata, sada je ratni vojni invalid i liječi se od posttraumatskog stresnog poremećaja. Zbog svega toga još ga više boli, kaže, sve veća bahatost Srba povratnika.

- Neki dan se središtem Knina prošetao Srbin u četničkoj uniformi! Policija ga je uhitila, prespavao je u zatvoru i ujutro su ga pustili kao da se ništa nije dogodilo. A naši ljudi su počeli dobivati kazne za navodno maltretiranje Srba - priča dok prolazimo ulicama Knina, zagrijanog na više od 30 Celzijevih stupnjeva.

Prepuni kafici, majke šeću s djecom, ljudi čavrljaju na klupama u parkovima - slika gradske vreve ista kao i u svakom drugom hrvatskom mjestu. Ipak, upozoravaju nas, ovdje ispod naoko mirne površine sve vrije i pitanje je kada će puknuti. Hrvati žele pričati s novinarima, ali ne žele da im se imena objave. S druge strane, Srbi niti ne žele govoriti za hrvatske medije. Vraća li se stvarno povijest desetak godina unatrag?

Prvi kažnjeni Hrvat

Ipak smo imali sreće i našli dvojicu Hrvata koji ne strahuju od objavljivanja svojih imena u novinama. - Stvarno izgleda kao da se prošlost ponavlja - veli Mirko Marković, 50 - postotni invalid Domovinskog rata koji je, osim dva ranjavanja, prošao i maltretiranja u srpskim logorima. Doselio je u Knin iz Gunje jer, kaže, nije želio da se nakon rata susretne s onima koji su pucali na njega i njegovu obitelj. U Kninu je imao mira sve donedavno. Naime, Marković je prvi kninski Hrvat kojega je sud kaznio zato što je remetio javni red i mir, vrijeđao, te, kako se navodi u rješenju, napao jednog Srbina povratnika.

- Sve bi to bilo u redu da je istina, ali nije! Bio sam s prijateljem koji radi na željeznici kada je došao jedan Srbin i zatražio potvrdu da je i njegov otac tamo prije radio kako bi mogao ostvariti neko pravo. Prijatelj mu je odgovorio da on ne izdaje takve potvrde, na što je Srbin počeo vikati kako je ovo sve srpsko i da mu se potvrda ne daje zato što je Srbin - objašnjava Marković. Nakon toga, nastavlja, otišao je u ovdašnji ured OEES - a i prijavio kako sam ga maltretirao i prijetio da ćemo mu izvaditi oči i slomiti prste. OEES je obavijestio policiju, a kasnije je taj Srbin dobio batine, za što je također okrivljen Marković.

- A ja sam za to vrijeme bio u ribolovu. Kada sam policiji došao liude s kninama sam bio te vađeri kada je tai dobio batina nije ih zanimao njihov iskaz. Sud je kasnije donio odluku da sam kriv i da moram platiti 190 kuna kazne i 100 kuna sudskih troš-

Mirko Marković pokazuje iskaznice invalida Domovinskog rata, člana udruge dragovoljaca i zatočenika srpskih koncentracijskih logora

kova. Neću platiti ništa, jer nisam kriv, neka me vode u zatvor - odlučan je Marković, dodajući kako je konačno u Kninu našao i jednog odvjetnika Hrvata te da će se žaliti. No, ako ipak ode u zatvor, tvrde njegovi prijatelji, neće otici sam.

- Iza rešetaka će ga slijediti barem još pet - šest ratnih invalida! Da vidimo dokle ova apsurdna i kaotična situacija u Kninu može ići - nadovezuje se Zorkan Pavković, satnik HV - a u miru, također invalid Domovinskog rata.

Za Hrvate zatvorena vrata OEES - a

Hrvati u Kninu jako su gnjevni na međunarodne organizacije koje pomažu kako tvrde, uglavnom samo Srbima. A tih je organizacija - 27! Najviše gnjeva Hrvati sipaju na racun OEES - a i UNHCR - a, za koje je svaki Srbin pravo malo božanstvo, dok su Hrvatima, tvrde, vrata njihovih institucija uglavnom zatvorena.

- Kada sam saznao da je tužba protiv mene podnesena uz pomoć OEES - a, otišao sam k njima da mi kažu zašto su to učinili. Triput sam dolazio i nisam dospio dalje od ulaza. Nitko me nije htio primiti, niti saslušati. Slično je i s drugim Hrvatima koji trebaju njihovu pomoć - veli Marković.

U posebno teškoj situaciji su Hrvati koji su u Knin došli iz BiH. Posla nema, a obitelji treba prehraniti.

- Djeca tih ljudi padaju od gladi u nesvjest u školi! Ne tražim ništa za sebe, moja je egzistencija riješena, ali ako ne pomognemo njima, uskoro će otici odavde. A i to se počelo događati iako se o tome ništa javno ne priča - kaže Z. Pavković.

Srbi zasad, tvrde Hrvati, uglavnom žive u selima oko Knina. Prvo su došli starci, koji su sredili papire za svoju djecu, pa su i oni počeli dolaziti i tu počinju problemi. Vrlo malom broju Hrvata do kraja su riješena stambena pitanja, a sada na kuće pravo polažu Srbi kao njihovi vlasnici. U kninskoj HVIDR - i rekli su nam da ni jedan ratni invalid u tom gradu nije siguran da uskoro neće biti deložiran iz kuća koje su u vlasništvu Srba povratnika. Dogada se, nadalje, da Srbi koji su vlasnici pojedinih poslovnih prostora u Kninu počinju tražiti od Hrvata koji su ih dobili u najam najamnine za posljednje dvije - tri godine. Hrvati koji su od korova očistili poljoprivredna zemljišta, kako bi se mogli početi baviti poljopriv-

redom, sve češće uređenu zemlju predaju Srbima.

Problemi se zataškavaju

- Nije više nikakvo čudo čuti u Kninu uzvik "ovo je Srbija", "sve je ovo srpsko". Neki dan smo se Zorkan i ja vozili gradom, a ispred nas je išao čovjek s djecom. Dijete ga je upozorilo da se skloni automobilu, na što je on odvratio da se neće micati ustašama, jer smo na njegovom. Ništa nismo napravili, ali smo ipak otišli u policiju da nas ne bi prijavili, kao što je bilo u mom slučaju, za koji sam nepravедно osuđen. Nikad se ne zna – priča Marković, a Pavković dodaje kako je Srbina samo Bog spasio da ne dobije ono što ga slijedi. Inače, dok Srbi Hrvate zovu ustašama, njih Hrvati zovu četnicima. Netrpeljivost prelazi u mržnju. Može li netko uopće spriječiti da Knin ponovo postane grad incidenata, ili nekih još težih obračuna?

- Teško. Gradonačelnik nam je više u Zagrebu nego u Kninu, Poglavarstvo slabo radi, policijom i sudom također nismo zadovoljni. Problemi se uglavnom zataškavaju i ništa se ne rješava. Izgleda da je sve u najboljem redu, ali stanovnici znaju da nije ni izbliza tako idilično. Kao invalidi Domovinskog rata nemamo potporu ni u HVIDR - i. Ta naša organizacija je poseban problem i mislim da bi još jednom trebalo napraviti reviziju invalida, ali ovaj put od vrha prema dolje. Kako se može dogoditi da se ratnim vojnim invalidom proglasi, recimo, osoba koja je stradala na biciklu? A vjerujte da sličnih nebuloznih slučajeva ima još - sipa svoju gorčinu Pavković, a za čitavu situaciju krivi hrvatsku Vladu koja je Hrvate pozvala u Knin, a sada ne iznalazi načina da im osigura život dostojan čovjeka. Hrvati se pribojavaju da bi uskoro, nakon verbalnih provokacija Srba novratnika, moralo biti još gore. Tko zna, vele, možda će uskoro početi podmetanje bombi i drugi teški izgedi... Čak ako do toga i ne dođe, a stanje se ne promijeni, a najbolje i ljudima se ne osigura normalan život, Knin će ponovo postati srpski grad, ogorčeno zaključuju Hrvati.

GRČKA SRBOFILIJA

Neue Zürcher Zeitung, 08.06.99

Podrška srpskoj strani ne potječe samo iz ovog posljednjeg kosovskog sukoba, već još iz doba ratnih sukoba u bivšoj Jugoslaviji. Međutim, ekstremna srbofilija doživjela je svoj vrhunac upravo sada. Paradoksalna je činjenica da je otpor prema NATO-vim napadima na Jugoslaviju u Grčkoj veći nego u Bugarskoj i Rumunjskoj koje ne pripadaju ni EU-u, ni NATO-u. Dok u Rumunjskoj i Bugarskoj simpatije prema Srbima uglavnom dolaze od pojedinih političkih stranaka u Grčkoj podrška Jugoslaviji dolazi iz svih političkih stožera. Medijska slika kosovskog sukoba u Grčkoj ne bi mogla biti više pristrana i neobjektivna nego što jest. Albanci kao i Bošnjaci predstavljaju zbog svoje vjere "islamsku prijetnju". Grčka u svim muslimanskim manjinama na Balkanu vidi pripadnike petih kolona koje koordinira Ankara. U Grčkoj se isto tako situacija na Kosovu počela uspoređivati sa situacijom u Trakiji gdje se Grčka boji sličnog razvoja događaja budući da u Trakiji prijeti opasnost da bi ondašnja muslimanska manjina mogla postati većina zbog visoke stope rađanja nove djece, te bi se moglo dogoditi da Muslimani počnu postavljati iste zahtjeve kao i kosovski Albanci na Kosovu. Uza sve to ne bi se smjelo previdjeti i sve raširenije antiameričko raspoloženje koje je posljedica stvarnih ili umišljenih uplitanja Amerike u grčku politiku od kraja II. Svjetskog rata. Danas Grci uglavnom pozitivno doživljavaju Europljane te na njih gledaju kao na bespomoćne figure, naredboprimce Amerike. Od Europljana su jedino Englezi na "crnoj listi" kao saveznici Amerike. Grci drže da je EU žrtva Amerikanaca koji su započeli kosovski sukob i čiji je cilj destabilizacija čitave jugoistočne Europe. "Amerika stalno ima neki izgovor za intervencije u jugoistočnoj Europi, a pri tome joj je stvarni cilj spriječiti ujedinjenje Europe," mišljenje je koje dijeli većina Grka.

**ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU**

ICTY EVIDENCE FOR SALE

In Athens during the past weeks, anyone could have bought evidence for the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY). Namely, the latest issue of the military journal AID included a videotape called Arkan, Serbian Tiger, which is not excluded to simple Serbian war propaganda.

The tape consists of two parts - a propaganda movie on the drills of paramilitary units under the command of Željko Ražnjatović - Arkan, the Belgrade-based war criminal already being sought by the ICTY, and the documentary recording of the activities of these "volunteers" in Slavonia during 1991 and 1992. The first part, dealing with the present-day Arkan's units, shows fattened Ražnjatović and his soldiers undergoing drills on an artillery range. It also shows tanks and landing craft used by his paramilitary units as well as their diving training, probably on the Danube.

Far more interesting is the part showing a much thinner and more dynamic Arkan as the commander of the so-called Serbian Volunteer Unit, which fought in Vukovar, Osijek and later in Bosnia. The unit took a cameraman with them, who taped their massacres and the trail of destruction they left behind them. Now these shocking scenes can be bought quite cheaply in Greece, a NATO member state. Ražnjatović can be seen talking to Yugoslav Army officers and using their communications systems. This proves that Arkan's unit was a special formation of the Yugoslav Army in charge of mop-up operations.

The most appalling scenes are those depicting the planning of the attack on Vukovar, which can be easily used as evidence by the ICTY. Ražnjatović ordered his soldiers "to kill anything that moves and take no prisoners".

Arkan's soldiers took part in the destruction of Vukovar and the slaughter of its inhabitants as components of the Yugoslav Army. Their task was to approach the Vukovar defenders along certain streets in the city and through the backyards. In one scene Ražnjatović can be heard saying "The Yugoslav Army got its fingers burned, they lost two tanks," and that they had to join the battle. His arrival in Vukovar on November 20, 1991 in a military jeep was also videotaped (Arkan once again took a cameraman with him) showing a Yugoslav Army officer saluting Arkan and then Arkan assigning the people of Vukovar, refugees, to buses. He asked men where their uniforms were and when they told him that they did not have any he asked them to show him their underwear. What happened to those who were separated from the refugee group was not recorded.

The propaganda text also includes a statement that Ražnjatović is one of the key figures in the current clashes in the Balkans. In the context of the destruction of Vukovar and the attack on Croatia, the narrator reiterates that Muslims as well offered resistance although they were not many in the region.

Interestingly, no reference was made as to the war in Bosnia-Herzegovina, where Ražnjatović's troops did the same things, as was documented in the infamous tapes showing execution of Muslims in Bijeljina. However, Ražnjatović has already been charged with committing crimes in Bosnia while this documentary might make it possible to charge him with war crimes committed in Croatia as well.

Croatia Weekly, June 3.1999, pg 10

Dubrovnik

umjetnosti Dubravka Babić i slikar Miroslav Šutej, koji, međutim, zbog brojnih obveza, nisu uspjeli asistirati kolegama. Kopiju je financirala Tvornica duhana Rovinj, pridruživši se tako drugim plemenitim sponzorima kulture Croatia osiguranju i Zagrebačkoj banci, što su također darovali novac za neke od zastora u HNK. Veliku su kopiju Kokot i Šiško slikali poput starih majstora, radeći na visokim skelama. Kompliciran posao zahtijevao je maksimalnu pažnju, jer je valjalo vjerno prenijeti golemu Bukovčevu scenu, sa nizom protagonista.

Protekli je tjedan kopija premazana posljednjim zaštitnim smolastim premazom. Da je kopija vjerodostojan preslik originala, potvrdio je doajen hrvatske likovne kritike Josip Depolo: "Od početka pratim rad na faksimilu Bukovčeva zastora 'Preporod hrvatske književnosti'. Profesori zagrebačke likovne akademije Eugen Kokot i Ivica Šiško nisu samo potvrdili svoju osobnu najvišu strukovnu razinu nego i stvarne mogućnosti Akademije u kojoj djeluju kao profesori." Pohvalne riječi umjetnicima su uputili dekanica ALU Dubravka Babić te slikari Vasilije Josip Jordan i Ivan Lovrenčić, također autori dvaju kazališnih zastora u HNK. "Kopija je za mene iznenađujuća. Bilo je delikatno kopirati Bukovca, jer kopija nikada ne može biti savršeno jednaka originalu. Uvijek postoji mali otklon. Za nekoliko godina, međutim, i kopija će dobiti vremensku patinu", rekao je Lovrenčić.

Što će pak biti s originalom, pojasnio nam je gospodin Mario Braun, pomoćnik ravnatelja Hrvatskog restauratorskog zavoda. Kako nam je rekao, obnova Bukovčeva zastora za sada nije moguća, jer su kapaciteti zavoda popunjeni za cijelu godinu. U tijeku su restauratorski radovi za veliku franjevačku izložbu u Zagrebu i međunarodnu izložbu "Hrvati - vjera, kultura, umjetnost" što će u listopadu biti postavljena u Vatikanu. Kada Hrvatski restauratorski zavod preuzme zastor početkom sljedeće godine, montirati će ga na novi, veći valjak te učiniti najnužnije konzervatorske zahvate da bi se spriječilo njegovo daljnje propadanje. Cjeloviti i potpuni restauratorski zahvati za koje se pretpostavlja da bi mogli potrajati nekoliko godina, dogovarati će se naknadno. Riječ je o skupom i dugotrajnom konzerviranju. Uprava HNK već je poduzela određene mjere. Kako smo saznali, intendant HNK Georgij Paro je već pregovarao sa hrvatskim iseljenicima u Washingtonu i Los Angelesu koji su spremni financirati restauraciju Bukovčeva djela.

Velik problem sa Bukovčevim zastorom, kako je pojasnio Mario Braun, jest što se od prvoga trenutka kada se počeo koristiti u HNK, namatao na premali valjak, te je tijekom godina došlo do deformacija platna zbog istezanja i krivog namještanja. Slikani je sloj naime, bio namatan prema unutra što je dovodilo do pucanja i otpadanja boje. Poseban je problem, objasnio je Braun, pronaći adekvatan izložbeni smjestaj za zastor nakon restauracije, jer su njegove dimenzije 8,5 x 11 metara. Zid takve veličine danas nema niti jedan zagrebački muzej, osim možda Tehničkoga koji nije primjeren za takvu vrstu umjetničkog djela. Kada bude nađen smještaj, bit će potrebno osigurati i optimalne mikroklimatske uvjete za zastor o kojem je Stjepan Miletić kazao: "Ne bi smjelo da bude niti jedne narodne kuće, niti jednog hrvatskog doma bez ove krasne slike, koja nam uz umjetničku i historijsku svoju vrijednost donša još i vjerne portrete tolikih velikih i zaslužnih muževa našeg Preporoda!"

Marina Tenžera, *Vjesnik*, 07. lipnja 1999., str. 16. (HIC)

**HRVATSKA ISKRA....
VAŠE ZADOVOLJSTVO**

NACIONALNI PARKOVI SVE BLIŽI TURISTIMA

RIJEKA - Na inicijativu Ministarstva turizma pokrenuta je akcija za uvođenje zajedničke ulaznice za nacionalne parkove Hrvatske. Prema informacijama iz tog ministarstva razlozi za uvođenje takve ulaznice su promotivne i edukativne prirode. Kupnjom zajedničkih ulaznica turisti će dobiti 30 posto popusta, odnosno cijena ulaznice iznositi će 199 kuna, a to je zbroj cijena pojedinačnih ulaznica za svaki od nacionalnih parkova umanjena za oko 30 posto, što je de facto doprinos nacionalnih parkova cijeloj akciji. Zajedničkim ulaznicama omogućavaju se jeftiniji posjeti nacionalnim parkovima i proširuju mogućnosti da se gosti upoznaju s prirodnim ljepotama Hrvatske, odnosno njenim nacionalnim parkovima i parkovima prirode, a uz to će se u tim parkovima zacijelo povećati broj posjeta, odnosno fizički i financijski turistički promet, što je u aktualnoj turističkoj situaciji izuzetno značajno.

Akcija uvođenja zajedničkih ulaznica za posjete nacionalnim parkovima i parkovima prirode provest će se u nekoliko faza, a prva je usmjerena prema nautičkim turistima koji su najpokretljiviji posjetitelji i u pravilu zaljubljenici u prirodu te stoga i najzainteresiraniji za jeftiniju i organiziraniju ponudu. U prvoj fazi zajednička ulaznica će obuhvaćati sedam nacionalnih parkova: Plitvička jezera, Brijune, Kornate, Slapove Krke, Mljet, Paklenica i Risnjak, a nautičarima će se one prodavati u ovim nacionalnim parkovima te u marinama. U daljnjim fazama akcija će biti proširena i za uvođenje ulaznica za sve turiste, sve nacionalne parkove i parkove prirode, a u nju će biti uključeni i drugi nositelji te vrste ponude. Zajedničke ulaznice za nacionalne parkove izradilo je Ministarstvo turizma, a one će biti u prodaji od početka lipnja s time da će kupci tih ulaznica moći s njima posjetiti svih sedam nacionalnih parkova u 1999. i 2000. godini.

Za provođenje čitave akcije osnovana je i radna grupa u kojoj se nalaze predstavnici svih sedam nacionalnih parkova i predstavnik Ministarstva turizma, a njezin predsjednik je mr. sc. Marin Perković, ravnatelj Nacionalnog parka Mljet.

I. Kirigin, *Novi list*, 31. svibnja 1999., str. 7. (HIC Vijesti)

Nastavak sa strane 27

jem, Željkom Jozipovićem i Perom Bartičevićem. "Matuta", zakleti antialkoholičar, nakon tko zna koliko godina popio je uz skandiranje svojih igrača čašu crnog vina, opustio se čovjek malo, zaslužio je.

Krenula je priča, Bečej i njegovih 50 uplakanih navijača više nitko nije ni spominjao. "Matuta" se prisjetio kako je zbog nekih problema, o kojima nije želio govoriti, gotovo u srijedu odustao od puta, slično je bilo i s Polaciškom. No naslov prvaka Europe barem je na neko vrijeme bacio u stranu sve nedace i nesporazume. Govorilo se i o budućnosti Splitske banke.

- Ukoliko ova momčad ne ostane na okupu, više neću biti trener - odlučan je Matutinović.

Ali to su bile teme za neki drugi put, brzo smo se vratili Final fouru i odličnoj realizaciji igrača više (u dvije utakmice 22-14), i još bolje obrani s igračem manje (5-19). A kada je nakon gotovo trosatnog izbjivanja s dopinske kontrole došao Alen Bošković, koji se nakon dvije litre vode i dvije limenke piva uspio pomokriti, fešta je nastavljena. I to ne do duboku u noć, već do samog jutra. A onda se netko sjetio - Ajme što nas čeka u Splitu, dovidjenja Napulj.

NAPULJ, Ozren MARŠIĆ, Večernji list, 9. 06.99

OD BLISTAVOG ORIGINALA DO SJAJNE KOPIJE

U Hrvatskom narodnom kazalištu u petak je predstavljen nov kazališni zastor "Harmica", rad akademskoga slikara Vasilija Josipa Jordana. Romantičan i nostalgičan likovni zapis staroga Zagreba, prepun neke davne gradske sjete, kojeg je po zamisli majstora Jordana izradio slikar Rudi Labaš, osmi je svečani zastor koji posjeduje matična kazališna kuća. U ponedjeljak će iz Hrvatskog vojnog učilišta u HNK biti prenesena i kopija glasovitog kazališnog zastora Vlahe Bukovca "Preporod hrvatske književnosti", koju su izradili akademski slikari Ivica Šiško i Eugen Kokot. Ta će vjerna kopija, koja je već dobila brojne pohvale, svečano biti predstavljena na premijeri Gundulićeve "Dubravke" krajem ove godine. Originalni Bukovčev zastor, pak, znatno ostećen tijekom stoljetnog korištenja, bit će restauriran u Hrvatskom restauratorskom zavodu početkom slijedeće godine, i potom pohranjen u nekom od zagrebačkih muzeja.

Sa svojih osam reprezentativnih svečanih zastora koji su načinili velikani hrvatske moderne i suvremene umjetnosti, kao i nizom "običnih" zastora koji često rese predstave, te zavidnom zbirkom kazališnih plakata, HNK danas posjeduje izvanrednu likovnu riznicu, kakvom se mogu pohvaliti rijetka srednjo-europska kazališta. Kako nam je pojasnila pomoćnica intendant HNK Jasna Jakovljević, sve će "povijesne" svečane zastore vremenom zamijeniti kopije, da bi se ta vrijedna umjetnička djela zaštitila i sačuvala od propadanja. Riječ je o uobičajenom postupku kakav primjenjuju sve velike europske kazališne kuće. Neumjesne napade na "sponzorstvo" kojim je namaknut novac za izradbu svečanih zastora i za Bukovčevu kopiju, kojih je ovih dana lansirao jedan zagrebački dnevnik, Jasna Jakovljević odbacuje s gnušanjem. Kako nam je rekla, naći "sponzora" danas predstavlja pitanje sposobnosti marketinskih stručnjaka, uposlenih u kazalištu, a ne pitanje političke podobnosti. A kakve sve zastore ima HNK dovoljno je pogledati na velikoj pozornici.

Najstariji od svečanih zastora, stariji i od zgrade matičnoga kazališta, prenešen je iz staroga Gornjogradskoga kazališta i prikazuje sliku Vjekoslava Karasa "Djed, unuk i vila". Za novu kazališnu zgradu HNK 1895. godine naručeno je Bukovčevo remek-djelo "Preporod hrvatske književnosti". Godine 1969. u HNK-u je predstavljen zastor Krste Hegeđušića s motivom Seljačke bune - "A. D. 1573.", a iste godine Frane Šimunović i Kamilo Tompa načinili su željezni zastor te izradili još jedan svečani zastor nadahnut poemom Vladimira Nazora "Titov naprijed" za koji se u javnosti krivo navodi da se prešućuje i ne prikazuje. Štoviše, taj se navodno zabranjeni zastor redovito pokazuje grupama učenika i turista koje posjećuju kazališnu zgradu, iako se, doista, već dugo nije spuštao i na pozornicu. Od 1990. do danas, HNK je dobio još tri zastora: prekrasna "Četiri godišnja doba" Ivana Lackovića Croate, dojmljivi "Đavo u selu" Ivana Lovrenšića te upravo promoviranu nostalgičnu razglednicu, zastor "Harmica" Vasilija Josipa Jordana.

Naglasovitiji od svih, Bukovčev "Preporod hrvatske književnosti" nastao je 1895. godine za tada novu zgradu Hrvatskog zemaljskog kazališta. Tadašnji intendant Stjepan Miletić, naručio ga je od Vlahe Bukovca koji se "slavom ovjenčan" vratio iz Pariza, zadivivši čitav Zagreb svojom slikom "Gundulićev san", koja se danas nalazi u zagrebačkoj Modernoj galeriji. Kako je Bukovac kao motiv za zastor uzeo Gundulićev san o slavlju narodne lirike i dramatike, to se dešava da poneki pogrešno Bukovčevu zastoru pridaju ime "Gundulićev san". No to djelo koje je Bukovac stvorio u neponovljivom nadahnuću, nadmašivši "Gundulićev san", remek-djelo je naziva "Preporod hrvatske književnosti", ljepota kojega već decenijama ukrašava

unutrašnjost HNK. Osnovni nacrt glasovite slike po kojoj će biti izrađeni zastor, nastao je nakon poduljih debata koje su vodili Bukovac, Miletić, pisac Ljubo Babić-Gjalski i prof. Šrepel. O toj "sjajnoj apoteozii ilirstva" i remek-djelu hrvatske umjetnosti, nadahnutim je riječima pisao i sâm Miletić.

"U predvorju smo prekrasnog klasičnog hrama čiji arhitrav nose svjetli mramorni korintski stupovi. Mramorne stube vode do njega sve urešene cvijećem i sagovima i okružene kamenim oltarima oko kojih se pletu palmove grane. Iz tronoga na kraju arkade suklja dim put neba, a sprijeda stoji iz bronza lijeven genij, krasna žena s krilima, u ruci visoko držeći baklju prosvjete, uz bok joj prislonjen hrvatski grb, a do nogu znak slobode - ponosan lav. S modrog azurnog neba probija svjetlo dana u trijem, a ondje gdje se najsvjetlije sakupili sunčani traci, u grimizu sjedi veliki svećenik narodne knjige, neumrla naš pjesnik Ivo Fran Gundulić", pisao je Miletić.

Zastor Hrvatskog Narodnog Kazališta

Zamišljenog pjesnika okružuje četa vila i genija koji vode kolo nad njegovom glavom, dok se iza njegovih leđa saginje krasna žena, vila, te ga cjeliva u čelo. Do nogu mu se nalazi četa satirica i satira koji dođoše iz vesele "dubrave" na njegovu slavu. S neba silaze vile i geniji. U daljini, iza stupova, obavijeni dimom ispaljenih kubura i razdvojeni grupama naroda, naziru se Dubrovnik i Zagreb. U povorci ka Gunduliću stupaju Ljudevit Gaj, Antun Mihanović i grof Janko Drašković. Malo podalje stoji plemeniti pjesnik "Teute" i "Porina" Dimitrije Demeter i veliki ban i pučanin Ivan Mažuranić. Za njim se zaklonio plemeniti pjesnik "đulabije" Stanko Vraz. Treću grupu predvodi Mirko Bogović, za kojim stupa Ivan Kukuljević - Sakcinski i plemenita primadona prve hrvatske opere "Ljubav i zloba" grofica Sidonija Erdődy - Rubido. Podalje stoje prvi svećenici hrvatske Talije Adam Mandrović i velika tragedkinja Marija Ružička Strozzi. Iza njih stoji Josip Freudenberg, pisac "Graničara". U pozadini se naziru Dragutin Rakovac i Ljudevit Vukotinović. Posve sâm, zagrnut dugom sivom vojničkom kabanicom stoji "mučenik vila" Petar Preradović.

Kod stupova se vide pjesnik Pavao Štoos i poletni Antun Nemčić. Pod kipom Hrvatske, završavajući sjajno kolo, stoje Ferdo Wiesner - Livadić, prvi skladatelj ilirski i sjetni mladić blijeda lica Vatroslav Lisinski. Kopiju tog Bukovčeva remek-djela, Ivica Šiško i Eugen Kokot radili su dvije godine u Hrvatskome vojnome učilištu. Bilo je predviđeno da im u tome delikatnom poslu pomognu dekanica Akademije likovnih

PRAVOSUĐE

NEPRAVOMOCNA PRESUDA U OSIJEKU PETORICI PRIPADNIKA "ŠODOLOVAČKE GRUPE" PETORICI ŠODOLOVČANA 56 GODINA ZBOG RATNOG ZLOČINA

OSIJEK, Nekontrolirani plač i jauk, uzvici poput "Oni nisu ništa krivi", "Kako ste mogli" i "Gdje je tu pravda?", kao i pokušaj fizičkog otimanja okrivljenika pravosudnim policajcima koji su ih čvrsto držali za ruke i stavljali im lisice, tek je manji dio reakcija suprug a šestorice Šodolovčana nakon jučerašnje podneвне objave presude u sudnici Županijskog suda u Osijeku.

Veliko je vijeće tog Suda, kojemu je predsjedovao sudac Ante Budić, optužene Gorana Vušurovića (32), Peru Kličkovića (46), Željka Keskenovića (48), Vuju Halavanju (46) i Marinka Stankovića (44) nakon ponovljenog suđenja u njihovoj prisutnosti (ponovno) proglasilo krivima za ratni zločin protiv civilnoga stanovništva Vladislavca, Koritme, Semeljaca, Mrzovića, Đakova, počinjen u drugoj polovici 1991. i tijekom 1992. godine.

Ista je presuda bila donesena u Županijskom sudu u Osijeku od 25. svibnja 1995. godine (a koju je u veljači 1996. potvrdio i Vrhovni sud). Željko Keskenović osuđen je na 15 godina zatvora, a Kličković, Halavanja i Stanković na po 11 godina. Odluka iz 1995. djelomice je izmijenjena samo za Gorana Vušurovića, koji je osuđen na 8 godina.

- U ponovljenom postupku sud je ispitao petoricu optuženika te saslušao brojne svjedoke i vještake. Razmotrivši ukupne rezultate, sud je zaključio da se na novom suđenju nije utvrdilo drukčije činjenično stanje no što je utvrđeno na prvom suđenju - kazao je, obrazlažući presudu, sudac Ante Budić. Vušuroviću je produljen pritvor, a ostalim okrivljenicima, koji su se branili sa slobode, pritvor je određen jučer.

Nakon objavljene presude branitelj Dragutin Mioč komentirao je "S pravnog stanovišta ovakva presuda ne može egzistirati. Očito je da je stvar nategnuta iz nekih političkih razloga. Ako bi

oni bili proglašeni krivima za ovo kazneno djelo, što je onda sa 870 žrtava u Osijeku? Onda bi svi građani koji su tijekom rata ostali u Tenji, Bilju, Šarvašu također trebali odgovarati za ratni zločin! Dokaza nema i mi ćemo svakako uložiti žalbu."

Branitelj Jovan Grubešić također je bio razočaran, štoviše, šokiran - "Dobro poznajem činjenice, a one ne potvrđuju kaznu koja je njima izrečena. Ovo je suđenje, po meni, ponovljeno suđenje u odsutnosti. Petorica okrivljenika ostali su ovdje, u Hrvatskoj, nisu pobjegli jer su to željeli i jer se ne smatraju krivima - kazao je Grubešić.

Zamjenica županijskoga državnoga odvjetnika Elizabeta Ambruš rekla nam je, pak, da je ovakvu odluku očekivala, a predsjednik Županijskog suda u Osijeku Petar Kljaic da je "sud samo radio svoj posao", te da je "sud bio iskusan sudac, a vijeće bilo stručno". (M. Maric, Večernji list, 28. 5.99, str. 35)

ŠODOLOVČANKE OPSOVALE MAJKU USTAŠKU

Kad su okrivljeni odvedeni u pritvor, iz sudnice su za njima, osim promatrača međunarodne zajednice, predstavnika mirovnih udruga te brojnih novinara, među kojima je bilo i srspskih, ojadene i nemalo "smirenije" izašle i supruge osuđenih Šodolovčana. Novinarima su odbile svaki komentar ali su zato, "za sebe", glasno svašta komentirale. "U afektu" su, tako, neke od njih uzvikivale "Eto vam vaša hrvatska država!" i "Tko će sada hraniti našu djecu?, a kulminiralo je psokom "..... vam majku ustašku! (mma, Večernji list, 28.5.99)

NAKON 49 DANA PROVEDENIH U VOJNOM ZATVORU U PODGORICI ANTUN MASLE POBJEGAO IZ BOLNICE NA SLOBODU

Hrvatski novinar Antun Masle pobjegao je prekjučer pred jutro iz podgoričke bolnice na slobodu. Tu je vijest prvi jučer objavio crnogorski list "Vijesti", a njegov podgorički branitelj Ranko Vukotić potvrdio je da je Masle nestao iz bolnice, ali da se još nikome nije javio.

Masle je, podsjetimo, vec 49 dana bio pritvoren u vojnom zatvoru u podgoričkom Spužu, a vojne vlasti su ga optužile za špijunažu. Prema dosadašnjim saznanjima, Masli je u nedjelju navečer pozlilo, nakon čega su ga zatvorski službenici odveli na pregled u podgorički Klinički bolnički centar. Nakon pregleda vraćen je u zatvor, ali se tijekom noci žalio na jake bolove, pa su ga čuvari doveli u hitnu službu KBC-a. Ondje su uz njega ostali jedan čuvar i dvojica policajaca. Masli je pak pružena prva pomoc zbog simptoma upale gušterače te je nakon pružanja pomoci upućen na C-odjel kirurgije. I na tom putu gubi mu se dalje svaki trag, a očevici kažu da su ga zadnji put vidjeli kada je u pratnji dvije uniformirane osobe stigao do lifta.

Prema jednom izvoru iz Crne Gore, koji je želio ostati anoniman zbog osobne sigurnosti, ali i zbog sigurnosti Antuna Masle, on je već izašao iz Crne Gore i uskoro se očekuje njegov dolazak u Dubrovnik. Isti izvor tvrdi da je Masle na sigurnom te da će se sada sa slobode braniti "od potpuno suludih i na zakonu neutemeljenih optužbi". A vijest o Maslinom bijegu, saznajemo, u Crnoj Gori je primljena s izuzetnim simpatijama.

Potvrdu o Maslinom bijegu dobili smo i od predsjednice Hrvatskog novinarskog društva Jagode Vukušić te u "Globusu", njegovoj matičnoj redakciji, ali ondje o pojedinostima nisu željeli govoriti zbog, kako su naveli, Masline osobne sigurnosti. Do zaključenja lista o Masli se nisu očitovale ni podgoričke vojne vlasti.

Iako to nitko nije potvrdio, upućeni u crnogorska zbivanja s opravdanošću pretpostavljaju da Masle zapravo i nije sam pobjegao već da su mu to omogućile crnogorske vlasti. No, i da je tome tako, službeno o tome neće biti nikakvih informacija jer bi i ovako tešku situaciju slučaj Masle još više zakomplicirao, pa možda čak doveo i do otvorenog sukoba između jugovojnske i crnogorske policije. (zde) , Večernje novosti, 9.06.99

Služite se našim pokroviteljima

JOLIC ENTERPRISES LIMITED C.O.B. AS
ONTARIO SIDING

Poznata hrvatska tvrtka ove struke u Kanadi
s više od 25 godina poslovnog iskustva

UGRAĐUJEMO SVOJE VLASTITE
PROIZVODE KAO I PROIZVODE DRUGIH
BENOMIRANIH PROIZVOĐAČA
UGRAĐUJEMO TOPLINSKI SIGURNE
PROZORE I VRATA RAZNIH VRSTA

ZA SVE NAVEDENE RADOVE GARANTIRAMO

Cijene. Naše pravilo je biti povoljniji
ili isti u cijeni sa konkurentima

- JOHN JOLIC -

1187 Bunhamthorpe Road East,
Oakville, Ontario L6J 4Z2

(905) 257-0334

(905) 257-0329

Fax: (905) 257-0397

Zbog šteta koje trpi, Hrvatskoj je u interesu da rat u Jugoslaviji prestane

Interview

-Predsjedniče, kako objašnjavate to što je upravo sada došla optužba protiv Miloševića od Suda u Haagu i kakve će posljedice ona imati na rat?

- Optužba je došla sada jer, očito, dva mjeseca napada NATO-ovih snaga nisu dali očekivane rezultate, odnosno nisu natjerali Miloševića da napusti scenu. Radi se o pokušaju, putem Haaškog suda, udara na Miloševića kao pravog krivca za velikosrpsku politiku. No, žele se postići i promjene u zemlji.

- Vjerujete li da će ta situacija pomoći promjeni i tko bi, po Vašem mišljenju, mogao biti novi sugovornik?

- Ne znam. Ne mogu to predvidjeti. Tijekom svih ovih godina, od 1992. do daytonskih mirovnih sporazuma, međunarodna je zajednica tražila drugoga sugovornika u Beogradu, no na kraju je uvijek dolazila do zaključka da ga nema i da su svi drugi iznosili još radikalnije zahtjeve od Miloševića.

- Što osobno osjećate spram Miloševićeve sudbine, hrvatskog neprijatelja broj jedan?

- Naravno, on je bio najveći neprijatelj Hrvatske. Treba ipak znati da nije on bio idejni tvorac »Velike Srbije«. Nacr »Velike Srbije« rođen je u Srpskoj akademiji nauka i umjetnosti (SANU). Milošević je samo bio onaj koji ga je proveo.

- Jeste li očekivali da će ovako završiti?

- Da će biti poražen, jesam. Jer, unatoč činjenici da je svim svojim snagama vodio agresiju protiv Hrvatske i Bosne i Hercegovine, od Slovenije je odustao, bio je poražen i na političkom i na vojnom planu. Takav poraz Srbija nije pretrpjela od vremena Kosovske bitke, prije više od šest stotina godina. No, u provedbi plana »Velike Srbije«, Milošević je pokazao više realizma od drugih srpskih političara. Bio je dovoljno realističan da shvati kako ne može računati na činjenicu da će Hrvatska prihvatiti srpska traženja za zaposjedanjem više od polovice njezina teritorija. No, ima i druga stvar. Međunarodna zajednica nikada nije u potpunosti shvatila da nedavni događaji na teritoriju bivše Jugoslavije nisu samo posljedice osobne Miloševićeve ili nečije druge politike, nego da uzroke treba tražiti u neriješenim pitanjima povijesnog nasljeđa, u raspadu Otomanskog Carstva, Habsburškog carstva, Jugoslavije i u sukobima između Zapadne Europe i Rusije.

- Što će se dogoditi?

- Svaki rat, dakle i ovaj, mora završiti, na ovaj ili onaj način, za stolom. Sama bombardiranja ne nose očekivane rezultate. Što više, čak bi se i moglo kazati da NATO-ove bombe na svoj način snaže moc ekstremističkih krugova i samoga Miloševića. Dovoljno je pogledati kako je reagiralo srpsko javno mnijenje, od koncerata na trgu do narodnih prosvjeda. To je iracionalno ponašanje. Treba, međutim, podsjetiti da Srbi još i sada slave obljetnicu bitke na Kosovu polju iz 1389. Danas postoje svi preduvjeti da srpski narod ovaj rat slavi sljedećih 600 godina. U Srbiji je pobijedila iracionalna velikosrpska ideja koja se temelji na postulatu "gdje ima ijednog Srbina, tamo je Srbija". A to je nešto na što zapadni svijet mora računati.

- Između Srbije i Crne Gore, sukob je već postao otvoren. Hoće li doći do secesije?

- Ne isključujem privremeno odcjepljenje Crne Gore, no još jednom treba biti realist. Povijesno, većina Crnogoraca orijentirana je prema »Velikoj Srbiji«. Od Vuka Karadžića, koji je u prošlom stoljeću nametnuo zajednički jezik Srbima, Hrvatima i Crnogorcima, sve do Radovana Karadžića iz naših dana, koji je također Crnogorac. Od Puniše Račica, koji je ubio hrvatske vođe u jugoslavenskom monarhističkom parlamentu u Beogradu, do samog Miloševića, Crnogorca po rođenju. Zato se ne treba previše zanositi.

- Nakon duge šutnje, Vi ste prije nekoliko dana iznijeli mirovnu inicijativu za Kosovo.

- Ponajprije, nije istina da smo šutjeli. Hrvatska je zauzela stajalište - žao nam je radi neuspjeha političkih pregovora i da je

doslo do okrutnog rata koji ne vidimo samo na Kosovu, nego u cijeloj Jugoslaviji. Ne može se zaniijekati da je na neki način hrvatsko javno mnijenje bilo zadovoljno što vidi da Srbija sada osjeća ratne teškoće, one iste koje su Srbi nanijeli Hrvatskoj i Bosni. No, istodobno, hrvatsko javno mnijenje vrlo dobro zna da taj rat, koji na teritoriju Jugoslavije traje više od dva mjeseca, nanosi jako velike gospodarske i političke štete i Hrvatskoj. Ne samo turizmu i dolasku stranoga kapitala. Zato je naš interes da rat što prije završi.

- Nakon okrutnosti počinjenih protiv Albanaca, je li još moguće zamisliti neku autonomiju ili se neovisnost Kosova čini neizbježnom?

- Već ima više od milijun albanskih izbjeglica. Teško je zamisliti da se ti ljudi mogu vratiti kućama u prijašnjim uvjetima. Bez nekog političkog rješenja neće biti mira. Povijesna je činjenica da je Kosovo kolijevka srpske nacije, da se na Kosovu nalaze najvažniji povijesni srpski spomenici, pravoslavni manastiri. Treba krenuti od stvarnosti, od demografskih izvješća, ali i od strateških interesa. Treba voditi računa o tomu, bez obzira tko je na vlasti u Beogradu. Treba, dakle, naći okvir unutar kojega će se moći stvoriti uvjeti za suživot tako da Srbi mogu zadovoljiti svoje nacionalne zahtjeve i osigurati si postojanje u dijelu Kosova u kojemu su prisutniji, dok u drugom dijelu treba zajamčiti najveću autonomiju Albancima.

- Znači li to podjelu?

- Vjerojatno. Ne isključujem to.

- Hrvatska je poduprla NATO-ovu akciju i ustupila svoj zračni prostor za savezničke zračne napade. Uzimajući u obzir složenu normalizaciju odnosa sa Srbijom, je li se radilo o teškoj odluci?

- Jasno, to je bila teška odluka. No, Hrvatska nije imala drugog izlaza pred jedinstvom Europe i Amerike. Mislim da se isto može kazati za Italiju. Vaša zemlja sigurno nije sretna zbog ovog rata. Čuju se glasovi protivljenja u javnosti, ali i u službenim krugovima, jer rat pogada i Italiju, štetama za turizam, bombama u Jadranu.

- Ako bi se sukob nastavio i ako bi val srpskih izbjeglica htio ući u Hrvatsku, biste li ih prihvatili?

- Ne. Zašto? Zato što bi to značilo u Hrvatskoj stvoriti novo Kosovo. Neovisnošću i radanjem demokratske Hrvatske, nismo željeli da Srbi odu. Osobno sam upućivao pozive da ostanu, no oni su slijedili zapovijedi čelnika iz Srbije i otišli. Da nije bilo naše vojne pobjede, cijela bi Hrvatska bila veliko Kosovo, i gore. Svakog se dana u Hrvatskoj otkrivaju nove masovne grobnice. Pola milijuna hrvatskih prognanika istjerale su iz njihovih kuća srpske snage koje su zaposjele naš teritorij. Bit će potrebna desetljeća prije nego će se moći prevladati psihološke rane i prije nego će se stvoriti uvjeti za suživot. Ipak smo na tom polju postigli iznenađujuće rezultate - vratilo se 60.000 srpskih izbjeglica koje su napustile Hrvatsku.

Intervju za La Stampu, Ingrid Badurina (Vjesnik, 01.06.99)

“HRVATSKA ISKRA” - Broj 36, 15. VI, 1999

su mi uvijek bili dragi, jer su nešto predstavljali. Kad naslikam portret, pa ga predam osobi, onda vidim zadovoljstvo, vidim poštivanje rada, svega. Kad vide pejzaž - onda se čuje "Pa to je pejzaž!", jer nekome se sviđa ovaj, nekome onaj, i nema onog direktnog osjećaja.

Zašto sam s ovom novom tehnologijom počeo s portretima - to je vrlo jednostavno. Sve što sam vidio da drugi ljudi rade s kompjutorom je da manipuliraju s tim novim programima, pa rade kojekakve slike, iskrivljuju, stavljaju više slika u jednu itd. Mislio sam da takvog slikanja ima na milione danas, samo pogledajte grafičare. Milijuni ljudi slikaju danas na kompjutorima. Gledajte te reklame, sve je to manipulacija nečega. Ja ne manipuliram, ja slikam original. Ja slikam tradicionalne portrete sa kompjutorom. Ne znam da li sam jedini naš slikar koji tako slika, ali u Zagrebu postoji veliki interes za moj način rada. Čak su se i grafičari zainteresirali."

Ovaj posjet gosp. Vranešiću, kojeg dobro poznam u drugim funkcijama, otvorio mi je novi svijet - svjet slikarstva pomoću kompjutera. Iako nisam niti poznavatelj, niti kritičar slikarstva i moram priznati da vrlo malo znam o tom predmetu - ova posjeta je bila zaista interesantna i ugodna. Svi portreti su tako "živi" - posebno vas privuku oči, no ono što je mene privuklo posebno je slika Marije Bistrice. Mislim da je zaista nešto posebno. Gosp. Vranešić je, izgleda, krenuo u nešto tako novo, interesantno i sigurno je to da su ovi 44 portreta i 7 pejzaža tek prva izložba - nadajmo se da ćemo imati sreću vidjeti tu izložbu i ovdje u Torontu.

Valentina

“Zajedništvo u petak”

U petak 11. lipnja u sklopu svakotjednog “Zajedništva u petak” održana je prezentacija knjige “Povratak na hrvatske otoke”. Radi se o izdanju, sada već bivšeg Ministarstva povratka i useljništva, koje je stvorilo djelo dostojno pozornosti i prikazivanja među onima koji vjeruju u hrvatsko sutra.

Naime, hrvatski otoci su napušteno i zanemareno blago, koje će jednog dana biti otkriveno u punoći sadržaja, što ga današnji ljudi traže; sporiji ritam života, mir, zdravlje i kontemplaciju o duhovnim vrijednostima života.

Sve pripreme za nastup g. Josipa Starčevića učinjene su preko koordinacije HDZ, Kanade i veleposlanika Republike Hrvatske g. Andrije Jakovčevića, koji je pokazao da je spreman surađivati s dijasporom na razini, ne pompoznosti i umišljenosti, nego na razini korektnosti i onog što je g. Starčević opisao kao “pripadništvo narodu”; znači jednostavnosti i traženju zajedničkih rješenja. Hoće li jedna normalnija ekipa ljudi iz glavnog grada Kanade riješiti ono što je predhodnica pokvarila, gotovo, do kraja, ne znamo, ali očituje se dobra volja i spremnost u stvaranju novih i stvaralačkih odnosa između hrvatskih diplomatskih predstavnika i hrvatskih zajednica diljem Kanade.

Gosp. Josip Starčević djeluje u Veleposlanstvu RH kao savjetnik za gospodarska pitanja. On je zagrebački “dečko”, iako vuče korijene iz junačke Like. Vjerojatno je zavidljivost junaštvom genetski prenesena, zajedno s državotvornim gledanjem na sadašnje realnosti, pa je Josip bio jedan od onih rijetkih pojedinaca, djelatnika MVP, koji poznaje prve linije hrvatske bojišnice u Domovinskom ratu. Nismo ga pitali za Spomenicu, ali ostali smo pod dojmom da je i on nositelj tog važnog svjedočanstva u obrani Lijepe naše. U svakodnevnom razgovoru spomenuli smo njegovo prijašnje bavljenje ekonomijom i neke detalje o sretnom dugotrajnom braku i obitelji koja je s brigom roditelja dovedena do onih pozicija kad se već govori o samostalnom ulasku djece u život. Da li će i djeca mlade hrvatske diplomacije ući u “vode” svojih roditelja, jedno je od pitanja budućnosti. Naime, to je zapadnjačka praksa, a jednim dijelom i inspiracija za djecu da im branjene države budu glavna

motivacija u životu. Tako se dobivaju stabilnije strukture profesije koja zahtjeva posebne karakterne i intelektualne karakteristike.

Upravo te pozitivne, komunikativne, samozatajne karakteristike je pokazao gost večeri g. Josip Starčević. U svom predavačkom djelu, uvodu, govornom prikazu o stanju hrvatskih otoka i mogućnostima ulaganja u njih, ili bolje, započinjanja brojnih djelatnosti, te nakon odgovora na pitanja, g. Starčević je pokazao da ne pozna samo teorijski materijale o čemu je pričao, nego da kao strastveni nautičar pozna Jadran od njegova sjevernog kraja do samog juga, i da intimno pozna, kako on zove otoke, te prekrasne plutajuće vrtove, koji su bogati florom i faunom. Tako se u tim iskrenim prikazima nismo iznenadili suzama predavača, koji s takvim ushićenjem govori o terni ljepote, slobode i mogućnostima djela Hrvatske za kojeg je svjetski klasik Bernard Shaw rekao da se radi o dijelu kugle zemaljske koja predstavlja “raj na zemlji”.

Eto, taj “raj na zemlji” jasno i uvjerljivo je prikazao djelatnik Veleposlanstva RH, donjevši dovoljno promičbenog materijala, koje će doneseno u okvire rodbine, znanaca i prijatelja jamačno odigrati jednu posve određenu ulogu poticanja, kako kaže g. Starčević, “ako ne na povratak, a ono posve sigurno, na turističku posjetu”, što će itekako biti korisna za gospodarstvene probitke Hrvatske.

I za na konac, g. Starčević je cijeli događaj “osladio” objavom i pozivom na otvaranje Veleposlanstva Republike Hrvatske u Ottawi 25. rujna 1999, gdje će 1,6 milijuna CAD doniranih od svih hrvatskih zajednica u Kanadi za kupovinu samostalnih zgrada veleposlanstva i rezidencije, dobiti krunu i sretni završetak. Naime, ekipa Jakovčević - Starčević i ostali, dovela je i taj zadatak do kraja, do uspješnog završetka “Naređeno-izvršeno”, kako bi rekao najpoznatiji pokojnik ovog glavnog grada, hrvatski vitez i bivši ministar obrane, Gojko Šušak, bit će sretni epilog jedne epizode, gdje su mnogi pokazali svoje pravo lice.

I to će ući na stranice kronike sudbina Hrvata u svijetu.

**PREDBILJEŽITE SE NA
HRVATSKU ISKRU....**

Akademski slikar Ilija Vranešić, slikar života

Ovih dana posjetila sam akademskog slikara gosp. Iliju Vranešića, koji priprema izložbu u Ulrich salonu u Zagrebu. Vec se dosta dugo spremam na razgovor s gosp. Vranešićem, i možda je sada zaista došlo vrijeme, jer - za one koji to ne znaju - on upravo odlazi u Zagreb na otvorenje izložbe svojih radova. Od 24. lipnja u Ulrichovom salonu biti će prikazano publici 44 portreta i 7 pejzaža akademskog slikara, našeg sugrađana, gosp. Ilije Vranešića. Ako odlazite u Hrvatsku na ljetovanje, posjetite ovu interesantnu izložbu, biti ćete duboko impresionirani slikama gosp. Vranešića - jer on je slikar života.

Akademski slikar Ilija Vranešić u svom ateljeu

Ne znam koliko znate o akademskom slikaru Iliji Vranešiću. Nakon završene gimnazije u Zagrebu, godine 1950 diplomirao na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu slikarski odsjek sa dodatnom pedagoškom elektivom. Prije dolaska u Kanadu bio je jedan od osnivača. člana plesnog ansambla "Lado". U Torontu je dovršio svoje školovanje gdje je dobio Bachelor of Arts na odjelu povijesti umjetnosti. Radio je intenzivno na raznim poslovima u kojima je primjenjivao svoje znanje dizajna, grafike, umjetničke koncepcije. Mnogi od vas slušali su ga na hrvatskom radiju od 1957 do 1962. godine. Vidali smo ga na društvenom radu, a posebno u plesnom ansamblu "Hrvatska" Mississauga, gdje je podučavao djecu i odrasle u plesu. Radio je kao instruktor na seminarima Hrvatskog folklornog saveza, uz obavezan i stalni umjetnički rad. Uz slikanje, vrsni je i kipar i njegovi radovi nalaze se u mnogim privatnim zbirkama.

Ove zadnje godine revolucionarne su godine u našem životu - sve se je promijenilo. Prije smo svugdje gotovo "hodali" - danas, između ostalog - "putujemo" i internetom, E-mailom. Kupujemo putem TV ekrana, čak su elektronska računala ušla i u domenu slikarstva. Kad razmišljamo o slikanju, ili slikaru - pred očima nam je zanesenjak s kistom u ruci, okružen tisućama papira, boja, kistova - a u nosu nam se odmah javlja miris uljanih boja. Slikanje za nas, obične smrtnike, su kist, boje, platna, mirisi boja... To sam i očekivala kad sam odlazila u posjet gosp. Iliji Vranešiću. Kad me je uveo u svoju "špilju", kako on zove svoj radni prostor - gdje nije bilo ni platna, ni boja, čak ni mirisa boja - zastala sam. U toj prepunoj sobi slika, papira, platna za slikanje privukao mi je pogled kompjuter.

I kako kaže gosp. Vranešić - neki slikari slikaju kistom, olovkom, grafikom, a neki opet "stilusom", to jest posebnim perom kojim se "slika" na kompjutoru. Prvo što sam pomislila bilo

je "Lako ti je to slikati kad je sve već "ugrađeno" u program!", a gosp. Vranešić kao da mi je čitao misli, rekao je kako kompjutor radi samo ono što ga ljudska ruka i um traže. I da ne dulji, počeo je slikati predamnom. Boja i kistovi zamjenjeni su tabletom i stilusom, a njegova nadarenost je ono što ga čini umjetnikom. Kaže gosp. Vranešić da svojim slikanjem želi ući u dušu objekta kojeg slika, pa tako svaka slika postaje priča za sebe. Za neke portrete gosp. Vranešić kaže da su bili rađeni dugo - dok su neki, posebno portret jednog "snažnog" čovjeka iz Hrvatske, upravo izletjeli iz njegova stilusa.

Dok je gosp. Vranešić slikao promatrala sam kako mu ruka klizi stilusom po tablici, koji puta jače stišćući - i crta na ekranu kompjutora bila je odjednom jača, ili slabije - i željena crta tek se je nazirala. U jednom trenu birao je potrebne boje tražeći onu najpotrebniju među tisućama raznih nijansi svih boja koje mu nudi kompjutor. No, i tu je važno, po njegovim riječima, vidjeti da li će boja koja se vidi na ekranu biti istovjetna s bojom koja ce se otiskati ispisivačem. No, ovo sve su tehničke strane slikanja, jer treba proći određene radnje da bi se recimo naslikao željeni portret.

Svaki umjetnik ima svoje gledanje na rad. Gosp. Vranešić kaže da on mora upoznati dušu čovjeka da bi mogao na papir staviti što taj čovjek nosi u sebi. Tako jedan portret nosi koji puta kratko vrijeme, dok drugi rad naoko jednostavan nosi i po više mjeseci rada - jer samo umjetnik zna kad je nešto gotovo.

No, umjesto mene - koja tako malo znam o slikarstvu, ali uživam u lijepim slikama možda je vrijeme da predam riječ gosp. Vranešiću. Na moje pitanje da mi malo ispriča što njemu znači slikati kompjutorom, ovako mi je odgovorio -

"Već za vrijeme svojih studija volio sam slikati portrete, ljudsko tijelo, i tako kad sam dosao u Kanadu nastavio sam s time, samo nije se moglo dovoljno zaraditi pa sam morao otići u komercijalu i tamo sam proveo veći dio radnog života. Kad idemo u slikanje ili bilo koji drugi poziv, ako imate dobru pozadinu, dobru osnovicu, podlogu, na koju onda možete staviti svoje mišljenje, izražaj, svoj osjećaj - onda postoji nešto i tada se nešto može napraviti. Naučio sam slikati i sad kad upotrebljavam to zvanje kao alat onda ti osjećaji i izražaji mogu izaći - imate alat kojim to možete pokazati. Tradicionalno slikanje je tako bilo i biti će. Što se dogodilo sa slikanjem sa kompjutorom - sve te pripreme, sve ono što se zove "chores" oko tradicionalnoga slikanja, najedamput ispadnu, nema ih više. Tako je ostalo vaše znanje koje imate i osjećaji i ništa između da bi smetalo jedno drugome. Tradicionalno slikanje znači da moram prati kist kad mijenjam boju, ili promijeniti kist kad mijenjam boju, tako da mi se onaj kojeg sam dosad upotrebljavao počne sušiti, pa mi više nije dobar - pa ga opet moram prati, koji puta i sa snažnijim čistaćima. A ovdje - kad slikam s kompjutorom nemam nikakvih tehničkih problema, nikakvih tih "kućanskih" problema, nikakvih smetnji. Recimo, kad slikam s uljem i boja padne na pod, onda imam velike probleme to očistiti, jedino ako sam negdje u ateljeu. Sve je uvijek u nekakvom pogonu u tradicionalnom slikanju, i to često puta zna smetati. Recimo, ako slikate u ulju, ulje je masno i vi ne možete slikati boju na boju, jer se one mješaju. U ovom slikanju, s kompjutorom - ja određujem. Ako hoću miješanje, ja pritisnem miješanje. Ako želim da jedna boja pokriva drugu solidno, potpuno - pritisnem nalog za to i boja čini ono što ja želim.

Zaista sam jako oduševljen tim načinom slikanja, jer to je zaista čist posao. U ovom načinu slikanja nemate "kućanstvo" između znanja i osjećaja, nema u sredini ništa što smeta, što vas gnjavi.

Moja želja - uvijek sam volio ikone kao izražaj duha, i danas učim slikanje ikona. To je prljav posao, jer za sada slikam tradicionalno, ali ako budem slikao na kompjutoru - neće biti.

Slikam za sada vrlo malo krajolika - puno portreta. Ja sam uvijek volio slikati ljude, portrete, ali i krajolike, modernu umjetnost - sve. Prolazio sam kroz ne faze - jer to nisu faze, već istraživanja. Ljudi su znatiželjni, ja sam znatiželjan, i probam. Portreti

PAKT O GUBITKU SUVERENITETA

Pakt o stabilnosti u jugoistočnoj Europi dosad je najozbiljniji dokument o povratku Hrvatske u proširenu Jugoslaviju, koji se uopće pojavio u posljednjih deset godina. Najrazrađeniji, najbolje utemeljen, i najbolje prikriven. "Pakt o jugoistočnoj Europi", nije pakt o stabilnosti, nego ugovor o stvaranju Jugoistočne Europe pod nadzorom i stražom zapadnoga svijeta, koji će paziti da jugoistočna Europa ovaj put ne izide iz kaveza. Oni među Hrvatima, koji misle kako je Pakt o stabilnosti u jugoistočnoj Europi pozitivan odmak od nedavnoga "Regonalnoga pristupa" Europske unije, od plana o Zapadnom Balkanu ili od gospodarsko-političkoga plana SECI, ti okrutno zavaravaju i sebe i čitav hrvatski narod, što može imati tragičnih i sudbinskih posljedica na hrvatsku slobodu. Pakt o jugoistočnoj Europi ne samo da u sebi uključuje sve dosadašnje planove, i Regionalni pristup, i SECI, i onaj o "Zapadnom Balkanu", nego je, zapravo, stvaranje nove državne zajednice, jugoistočne Europe.

Dokaze o tomu pronalazimo već u i u izravnom pozivanju na te planove kao temelje novomu Paktu. U poglavlju "Uloga Europske unije", u točki 19 najavljuje se kako će Europska unija u okviru svojega Regionalnoga pristupa, prirediti Zajedničku strategiju približavanja Zapadnom Balkanu. Također, u šestom poglavlju, pod naslovom Regionalne inicijative i organizacije, pod točkom 37. Pakt kaže kako Inicijativa o suradnji u Jugoistočnoj Europi (SECI) "olakšava zajedničko donošenje odluka Jugoistočnoeuropskih zemalja" i zato unutar Pakta o stabilnosti ima ključnu ulogu u "uklanjanju prepreka" ulasku stranoga kapitala, dakle, rasprodaji nacionalnih gospodarskih bogatstava tih zemalja. No, formalno uključivanje starih planova, trebalo bi nas tek upozoriti na ono važnije, na sadržaj Pakta. Iako se u uvodnim odredbama govori o ljudskim pravima, o miru i stabilnosti, Pakt već i u tim točkama najviše govori o čvrstom povezivanju "zemalja regije" kao temeljnom uvjetu za pristupanje euroatlantskim integracijama. I dok hrvatski narod još nije ni dobro obaviješten o svim elementima ulaska u Europsku uniju ili Partnerstvo za mir, dok hrvatski narod još nitko nije pitao želi li uopće ulaziti u te integracije, niti ga je tko obavijestio kakve nepogodnosti bi taj ulazak donio, već nam se, i opet bez objašnjenja, nameće ulazak u Jugoistočnu Europu kao uvjet za ulazak u EU.

Dakle, u točki 8, u drugom poglavlju, pod naslovom Načela i norme, kaže se "Zemlje ce (...) nastojati na bilateralnoj i regionalnoj suradnji među sobom, čime će pospješiti integraciju, na individualnom temelju, u euroatlantske strukture." Dakle, zemlje "regije" moraju se ekonomskim i svom ostalim ugovorima najprije čvrsto povezati međusobno, prije nego sto budu, tobože individualno, a zapravo kao paket, primljene u svjetske zajednice. Takav čvrsti ugovor imali smo u Jugoslaviji, i Hrvatska je već jednom preko takve višedržavne zajednice ulazila u svjetske organizacije. A Jugoslavija je bila "multikulturalna", višenacionalna, i u njoj su narodi živjeli tobože "individualno" i "dragovoljno" u "bratstvu i jedinstvu". Želimo li opetovati taj jugoslavenski raj?

U točki 10, u točki koja služi kao krinka kasnijemu pravom sadržaju, govori se o velikim ciljevima poput, slobodnih izbora, pravne države, ljudskih prava, temeljnih sloboda, čuvanja multi-etničke raznolikosti, zaštite manjina, povratku izbjeglica. Ali, već i u toj točki govori se o izravnim ekonomskim interesima Zapada, kao što su potpuno otvaranje tržišta Jugoistočne Europe vanjskoj trgovini, razvijanje tržišta kapitala i raznolikog vlasništva. Paktom o Jugoistočnoj Europi, zemlje koje mu pristupaju, u točki 11. obvezuju se da će se povezivati "kako bi stvorile čvrsti temelj tranziciji regije u cjelini (!?) prema mirnoj i demokratskoj budućnosti".

Međutim, u četvrtom poglavlju, u točkama 12. i 13. dolazi, iako pod nazivom Mehanizam Pakta o stabilnosti, zapravo, do njegova pravog sadržaja. U točki 12. kaže se - "Složili smo se o stvaranju Jugoistočnoeuropskog regionalnog stola, koji će nadgledati napredak Pakta i voditi prema postizanju njegovih ciljeva."

U točki 13. kaže se - "Pakt o stabilnosti ima Posebni koordinatore, kojega će imenovati Europska unija, poslije savjetovanja s predsjedavajućim OEES-a. Posebni koordinatori će

predsjedati (!) Jugoistočnoeuropskom regionalnom stolu, i bit će odgovoran za promicanje ciljeva Pakta između pojedinih zemalja. (...) Posebni koordinatori će u ime Stola OEES-u dostavljati povremena izvješća o napretku." Regionalni stol sastojat će se od Radnih stolova, koji ce se temeljiti na "stručnoj podjeli na područja" i mogu biti podijeljeni na Podstolove. Bit će odmah utemeljen i Radni stol za demokratizaciju i ljudska prava, Radni stol za ekonomsku obnovu, razvoj i suradnju, Radni stol za pitanja sigurnosti.

Pakt je spis na petnaest stranica, koji na svim tim stranicama zastupa iste ciljeve. No, mislim kako je već i iz ovih šturih izvadaka posve jasno kako je u pitanju uvijek isti, i toliko puta opetovani plan obnove i proširenja Jugoslavije, kao rješenja koje se i Zapadu i Istoku čini idealnom mogućnošću vanjskoga vladanja i upravljanja "jugoistokom Europe". Ovaj put toj su idealnoj Jugoslaviji pridružene i Bugarska, i Rumunjska, i Albanija, pa se "pozdravlja zemlje Crnomorskog ekonomskog sporazuma o suradnji". U točki 40. Pakt predviđa održavanje Konferencije o Jadranskom i Jonskom moru, iz čega je posve jasno kako će se njome de facto pregaziti hrvatski suverenitet nad Jadranskim more, na kojemu, kao važnoj strateškoj točki tzv. velike sile misle oduzeti Hrvatima pravo odlučivanja.

No, ipak, Hrvati ni u svojoj zemlji ni na svom moru nisu slučajno. Hrvati svoju zemlju smatraju izvorom vlastita bogatstva, a ne mogućnošću za tuđinsko iskorištavanje. Uostalom, ne jednom Hrvati su pogibali ne bi li sačuvali vlasništvo nad tom "svojom" zemljom. Tko je u ime Hrvata, ne pitavši ih za mišljenje, ne obavijestivši ih sto stoji u ugovoru o ulasku u jugoistočnu Europu, donio odluku o potpisivanju toga spisa? Hrvatska bi trebala prihvatiti zapadnoeuropskog upravitelja, guvernera, kao onoga koji ce njome vladati, i naddržavnu vladu Regionalnog stola. O takvom pitanju trebamo odlučivati referendumom. O takvom pitanju moraju svi Hrvati biti dobro obaviješteni.

Potpisivanje gubitka suvereniteta ne može se prepustiti nekolicini stranaka i političara.

Maja Freundlich, Nedjeljni vjesnik, Antunovo 1999

CROATIA BUYS \$92 M U.S. RADAR SYSTEM!

June 9, 1999 Zagreb, Croatia has signed a \$ 92 million deal for new air radar systems with Lockheed Martin Corp. media reported. Minister of Defense Pavao Miljevac said that the five FPS-117 rada systems, which will be paid off at an interest rate of less than 6 % over 12 years, will be used for civilian as well as military purposes.

The purchase, signed in the capital Zagreb, was the first by Croatia of U.S. military equipment since an international arms embargo imposed in 1991 was lifted earlier this year.

Služite se našim pokroviteljima:

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

DRAGO KRPINA, GLAVNI TAJNIK HDZ-a, O ISKLJUČENJU MIROSLAVA KUTLE IZ HDZ-a

Glavni tajnik HDZ-a Drago Krpina za "Večernji list" komentira odluku Nacionalnoga vijeća HDZ-a o isključenju gospodina Miroslava Kutle iz te stranke.

* S obzirom na iznenađenje koje je izazvala, je li odluka Nacionalnoga vijeća o isključenju Miroslava Kutle iz HDZ-a donesena "preko noći", odnosno što je bilo odlučujuće?

- Procijenjeno je da postupak gospodina Miroslava Kutle, odnosno njegovo podnošenje kaznene prijave Državnom odvjetništvu protiv guvernera HNB-a Marka Škrebca i premijera Zlatka Mateše, ima ozbiljne političke dimenzije. Stoga je taj njegov postupak stavljen na dnevni red Nacionalnoga vijeća. Na toj sjednici vođena je vrlo ozbiljna politička rasprava, a rezultat je odluka o isključenju Miroslava Kutle iz naše stranke. Ta je odluka donesena na temelju procjene Nacionalnoga vijeća da je postupak Miroslava Kutle prouzročio ozbiljnu političku štetu HDZ-u, ali i da ima ozbiljne političke reperkusije za međunarodni ugled i položaj Republike Hrvatske.

* Je li bilo i suprotnih mišljenja, odnosno onih koji su bili protiv isključenja?

- Odluka je donesena jednoglasno.

Prijava - politički presedan

* Je li točno da je premijer Mateša zaprijetio ostavkom ako se vrh stranke ne očituje o postupku gospodina Kutle?

- Možda nije najsretnije da ja, kao jedan od sudionika sjednice Nacionalnoga vijeća, govorim o raspravama pojedinih članova Nacionalnoga vijeća, pa i premijera Mateše. Relevantna je činjenica da je Nacionalno vijeće svoju odluku i ocjene koje su iznijete u priopćenju donijelo jednoglasno. Dakle, protiv tih političkih odluka i ocjena i protiv odluke o isključenju nije glasovao nitko. Nadam se da neće prekršiti dobar ukus, u smislu interpretacije rasprava pojedinaca, u ovom slučaju gospodina Mateše, ako

kažem da nije istina da je premijer Mateša prijetio bilo kakvim ostavkama.

* Neki komentiraju kako će biti još ovakvih sličnih odluka, odnosno da se otvorio krug međusobnih obračuna u HDZ-u?

- Kad je riječ o podnošenju kaznene prijave protiv guvernera HNB-a i premijera, s vrlo teškim kvalifikacijama i sumnjičenjima za osobito teška kažnjiva djela, to je ipak politički presedan. Zato se Nacionalno vijeće tim slučajem pozabavilo kao posebnim slučajem. Jesu li kreator ili kreatori ove prijave računali da bi ona mogla izazvati i međustranačka sučeljavanja, teško je nagađati. U svakom slučaju, ako je netko priželjkivao unutarstranačke sukobe, ostat će razočaran. Nasuprot tome, Nacionalno vijeće zauzelo je jednodušan stav.

Kreatori promišljenog postupka

* Spomenuli ste kreatora i kreatora. Tko su kreatori?

- Gospodin Miroslav Kutle je potpisnik ove prijave, a poznato je da su u njenom prilogu predloženi i nekakvi materijali, čak Ekonomskog instituta, kojima se također žele potkrijepiti tvrdnje iznesene u prijavi. Na sjednici Nacionalnoga vijeća ocijenjeno je da je ovaj postupak dobro medijski, politički i psihološki promišljen. U tom smislu može se pretpostaviti da su stručnjaci iz različitih područja - od gospodarskih, političkih, psihološko-medijskopromidžbenih, svojim savjetima sigurno imali udjela u kreiranju toga postupka.

* Kako komentirate neke priče da iza te prijave stoje neki krugovi u vašoj stranci, te da gospodin Kutle nije radio ništa što HDZ nije znao?

- Takve špekulacije, interpretacije i nagađanja najbolje demantira činjenica da je Nacionalno vijeće, ponavljam, jednoglasno utvrdilo politička stajališta u svezi s tim postupkom.

Darko Uretak, Večernje novosti, 11. lipnja 1999

SVAKA HRVATSKA ŠKOLA IMAT CE PRISTUP INTERNETU

Hrvatske telekomunikacije će svakoj osnovnoj i srednjoj školi u Hrvatskoj osigurati priključke za pristup Internetu, a cijene usluga bit će upola manje! Ministar prosvjete i športa Božidar Pughnik i predsjednik Uprave Hrvatskih telekomunikacija Ivica Mudrinic u srijedu su u Banskim dvorima potpisali Sporazum o suradnji na informatizaciji i telekomunikacijskoj modernizaciji hrvatskog osnovnog i srednjeg školstva. Projekt informatizacije škola pod nazivom Crosnet pokrenulo je Ministarstvo radi stvaranja što boljeg sustava koji će omogućiti nastavnicima i učenicima upotrebu suvremene računalne opreme i komunikacijskih mreža za učenje, rad i stjecanje novih znanja i informacija.

Crosnet je dosad najvažniji projekt u informatizaciji hrvatskih škola. Mudrinic ističe da je informatizacija od presudne važnosti za 21. stoljeće, pa je i razumljiva želja da buduća radna snaga bude informatički osposobljena kako bi hrvatsko gospodarstvo moglo biti konkurentno. Zanimljivo je da bi Hrvatske telekomunikacije uskoro mogle potpisati sličan sporazum o informatizaciji i telekomunikacijskoj modernizaciji kulturne građe i baštine u sklopu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Nacionalne i sveučilišne knjižnice.

Premijer Zlatko Mateša izrazio je zadovoljstvo potignutim sporazumom, napominjući kako je dužnost Vlade da podupre projekt. "Naša djeca ne smiju zaboraviti povijest, ali ih moramo naučiti i izazovima ovoga vremena, a to je informatizacija jer pri-

ključak na Internet je priključak u svijet", kazao je premijer. Ministarstvo prosvjete omogućit će nabavu potrebne priključne opreme, a HT - u će mjesečno plaćati telekomunikacijske troškove uz 50 posto popusta. Za informatizaciju škola prošle je godine Ministarstvo izdvojilo 12 milijuna kuna za 99 informatičkih učionica, koje se upravo postavljaju u srednjim školama. Ovogodišnja dvostruko veća sredstva - 24 milijuna kuna - namijenjena su za nabavu računalne opreme i programe, uspostavu komunikacijske infrastrukture i potrebnu izobrazbu. Prije tri mjeseca Crosnet je dobio i pohvale UNESCO - a, koji je izrazio zanimanje da u svoj globalni projekt informatizacije obrazovanja uključi i uzorak iz programa informatizacije hrvatskih osnovnih i srednjih škola.

U našim školama već se pokreće niz projekata za kreativnu primjenu računala, izradu trodimenzionalnih objekata, pa čak i za programiranje virtualnih robota! Predložen je i niz natjecanja u programiranju, pa se tako učenici mogu nadmetati u gradnji najljepših dijelova virtualnoga hrvatskog naselja na - Marsu!

Nataša Kovačić, Vjesnik 3, lipnja 1999

ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU

MOJIM OČIMA (i srcem).....

Kako sam već rekla, trebala sam otputovati u Hrvatsku na zaista zaslužen odmor, no kako se ono kaže, čovjek snuje, a Bog određuje - ja nisam otputovala radi pogoršanog zdravlja moje mame. I kako ja nisam mogla otputovati moja prijateljica je doputovala ovdje, k meni - u Kanadu. Ja sam zaista sretan čovjek jer imam tako dobrog prijatelja!

Bilo nam je zaista lijepo. Uzela sam par dana odmora, i tako smo otputovale u New York, pa onda u Ottawu, razgledavale tu i tamo, svašta smo vidjele, i, jasno, svugdje smo se slikale.

Kad je bilo vrijeme njenom povratku za Zagreb, pripremala sam za nju slike s naših putovanja - i nasmijala sam se od srca! Naime, nisam joj mogla staviti sve slike u album - već samo one koje se mogu "prikazati" svijetu, posebno onima za koje je meni stalo da me pamte onako kako ja želim. I tako od mnogo slika - izabrano je samo nekoliko, jer kako bi to bilo da svi vide - posebno po onim "lošim" slikama - koliko nas je zub vremena uništio ili da li smo dobile koju kilu, pa postale "bucike".

Smiješne smo mi žene koji puta, a posebno mi Hrvatice. Ne smijem, jasno, generalizirati, ali kladim se u mnogo da svaka od vas bira koje će slike poslati doma, koje pokazati kad dođe tamo, a koje neće. Jer, mi uvijek moramo dobro izgledati - koliko god to nas koštalo.

Imam jednu prijateljicu, koju sam pred dosta godina odvela na Floridu u Disneyland, u ono doba kad sam mogla slobodno putovati, i nisam bila ograničena vremenom. Ili zdravljem. Kad smo došle tamo, dočekala nas je kojekakva hrana - od rakova do ško-ljaka, pa sladoledi, hamburgeri, dobro pice - i kile su se neprimjetno naslagale. Kad smo došle u Disneyland moja prijateljica nije htjela biti u nekoj utegnutoj haljini, ili recimo dugim hlačama koje bi malo prekrile ili zategnule one dodatne kile, već ležerna u široj haljini. A mi smo zaista uživale. Sve smo vidjele, sve posjetile, puno jele i polako, sa sladoledom u ruci, ili "da nam ne nestane snage" kraj tanjura pripovjedale i uživale. Sve smo to, jasno, i sli-kale - jer zaista nam je bilo dobro. Kad su slike bile razvijene, nju, ali i mene, uhvatila je panika - "Ja te slike nikome u Zagrebu po-kazati ne mogu, jesi li Ti svjesna toga," rekla je ona. Shvatila sam ja to jako dobro odmah, jer sam i ja imala tu istu misao - Što bi lju-di rekli da me vide onako komotnu, u kratkim hlačama, majici. Znala sam ja kako mi u Zagrebu, ali ne samo u Zagrebu, moramo biti - svi očekuju, ali i ona sama, da je žena (posebno žena) uvijek savršena, od dolaska u ured, do odlaska na tržnicu i zamisli što bi ljudi rekli da je vide onako nenašminkanu, razbarušene kose, ili s nešto kila više u neakvoj širokoj udobnoj haljini, koja ju, ruku na srce, pravi "punačkom", da ne kažem debelom. Jasno, do danas nitko u Zagrebu nije vidio te slike s Floride.

Mi Hrvatice stvarno mnogo držimo do izgleda. Mi, koje živimo izvan Hrvatske, recimo u Kanadi, dulje vremena, polako smo se opustile, dok tamo u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Varaždinu - svugdje izgled žene je važan. Mama moje prijateljice nikad nije izašla iz kuće da nije bila upravo savršeno našminkana, uređena, jer kako ona kaže "Svijet će me vidjeti!", i zakon je zakon - moraš uvijek dobro izgledati!

No, u tome nešto i ima. Kad moja prijateljica prođe ulicom, ljudi je i pogledaju, zamijete, i ona se puno bolje osjeća kad je uređena. Mi ovdje, koliko god imamo "dobre obleke" (čisto zagrebački) tko vidi tu obleku? Jedino možda ako odemo na neku hrvatsku večeru, pa te (ne)prijatelji primjete, posebice kad nisi savršeno obučena. Po cesti prođeš, i svi (osim jadnih Talijana, koji samo da ne umru, jer bi najradije zafuckali, ili rekli nešto) , stvarno svi gledaju pred sebe, nitko te ne vidi, a ako te i vidi, jednostavno ne reagira. Žena koliko god bila dobro obučena i dobro izgledala - ne osjeća to u očima prolaznika, jer to je skoro smrtni grijeh reci neki kompliment ženi, i za to možemo zahvaliti raznim feminističkim "dušebrižnicama". Mislili da se i ljutim na njih, jer smatram da su nama, običnim ženama - koje volimo i

uživamo u tome što smo žene, uzeli nešto lijepo - otvaranja vrata, po koji kompliment, ili ugodni razgovor s kolegama, jer danas reci ženi da je lijepa, ili da joj haljina dobro stoji - gotovo da završiš na sudu.

Svaki put - kad se spremam doma - ja kao i vi druge žene, Zagrepčanke, Splicanke, Riječanke, ili iz nekog drugog hrvatskog grada, kupujem novu garderobu - jer svi će me vidjeti! Kaže mi moja prijateljica kako je slušala razgovor dvoje u avionu, koji su razgovarali kako naočale koje su kupili skoro da nemaju svrhu dok ne dodu doma i tek tamo ih svi primijete s "najnovijim" modelom naočala. Malograđanština? Možda, vjerojatno, čak i sigurno, ali ipak je lijepo kad prođeš svojom ulicom, a susjeda ti kaže "Jo, suseda, ma gde ste našli tu klajdu, ja bi je tak rado kupila za moju kcerku!" To ti postaje najveći kompliment, možda veci od nekog komplimenta od muškarca. Ja sam dosta otvorena, kako to vec mnogi znaju, i često učinim nešto što se drugi uopće ne bi usudili. Tako sam na jednom od mojih putovanja sreća neku ženu u upravo prelijepoj haljini, i to sam joj rekla. Moja prijateljica samo da nije pala u nesvjest, jer to se ne govori. Zašto ne? Kad bi ovaj svijet ovdje malo više gledao oko sebe, uživao u bojama, odjelu, hrani - veselio se jedan drugome, život bi nam sigurno bio ljepši, bogatiji, ispunjeniji.

No, da se vratim na početak - ja sam trebala otici u Hrvatsku, no nisam. Rezultat - račun na mojim kredit kartama je narasao, moj ormar je pun novog odjela, kojeg ja nosim, ali ne uživam kao što bih uživala u Zagrebu, ili, bolje rečeno, kao što cu uživati kad budem mogla posjetiti Hrvatsku. Do tada cu se osjecati kao onaj mladić koji je čekao da pokaže svoje naočale na šetalištu svog grada.

Da li je to zaista tako? Materijalna sredstava, odijela i sve što ide s tim nam zaista ne trebaju biti primarna, no mi žene smo ipak malo tašte, koliko god da smo "normalne", i puno nam znači kad se to cijeni. Mislili da Kanada radi svojih zakona, ljudi i rascjepkanosti zajednica, ili prezaposlenosti, ili nečeg trećeg nema tog osjećaja za ljepotu ili uživanje odjela. Kad pomislim na Hrvatsku, uz ljepotu zemlje, zamislim si Jelačićev plac u subotu ujutro kad svi šecu, lijepo uređeni i svi su svjesni da su dio ljepote svog grada, neke posebno atmosfere. Da li sam ja objektivna? Tko zna, možda i nisam, ali moje oči vide i osjećaju i kroz odjelo moju Hrvatsku, i tada mi je tako toplo pri srcu, jer tako je lijepo biti dio nečeg, tamo gdje si primjeren i gledan.

Valentina

Nastavak sa strane 16

*Čula sam da volite polemizirati?

- Malo sam tvrdoglav i volim istjerivati svoj stav. Uživam polemizirati, vježbati svoje moždane vijuge, pomalo i filozofirati. Malo tko to ne voli, zar ne?

*Sve ste to naučili iz knjiga?

- U knjigama je cijeli svijet i nigdje drugdje kao u knjigama nije obuhvaćena univerzalnost čovjeka. Mnogo sam više ranije čitao. Danas sam više na kompjutoru.

*Gosp. Geoheli, ako nije tajna - gdje sebe vidite u budućnosti?

- Nema tajne. Razmišljam o povratku u Hrvatsku u neko malo mjesto u kojem ću se baviti dragovoljnim humanitarnim radom.

* Gosp. Geoheli, moram Vam priznati da sam zbunjena jer imam dojam da mi niste rekli sve što ste mogli, i da Vas nisam pitala sve što sam željela.

- Valjan razlog za ponovni susret!

Zlata Jurić

PREDBILJEŽITE SE NA
HRVATSKU ISKRU....

OKVIR ZA PORTRET Gosp. Drago Geoheli

Sa valova radio postaje "Zvuci Hrvatske" doplovio je novi portret u "Iskrinu" galeriju, zajedno sa Zlatom Jurić, autoricom popularne emisije "Okvir za portret":

Još jedan od "susreta" koji daju veliku iskrenu radost. Doista, rijetko ćemo upoznati osobu koja kao gosp. Drago Geoheli brzo i lako, poput bljeska, shvaća porijeklo i smisao svake stvari koja se pred njim pojavi, dajući joj mjesto u svijetu svojih saznanja i shvaćanja. Plovio je na različitim zemljopisnim širinama i bio u svim zamljama, koje imaju more u potrazi za snovima po nepreglednim pučinama. Proživio je, kako kaže, svoje snove, bacio sidro, uplovio u mirnu luku svoje obitelji, i u ozračju vjere.

* *Gosp. Geoheli, rodili ste se u Boki Kotorskoj, odrasli u Zagrebu i ostarjeli u Kanadi. Što ste sve uspjeli napraviti u ovih šezdesetak godina koliko danas imate?*

- I puno i malo, ovisi o tome što se podrazumijeva pod onim "napraviti". Ja znam da sam slijedio svoje snove. Putovao sam izvan turističkih ruta, u potrazi za dalekim pričama jedva dotaknutim misterijama. Velika i duga putovanja spasavaju nas od površnih zaključaka. Čovjek postaje izbirljiv u izrazu. Što sam stvorio?... Obitelj je moje najveće bogatstvo. Moja divna i plemenita supruga Višnja, majka moje djece. Ona je moj oslonac i luka. Moja djeca i unuci su moj smisao života. Neprocjenjivo je bogatstvo što smo uspjeli da u našoj obitelji i uvijek vlada međusobna naklonost i poštovanje, što se unutar nje osjeti profinjena i kultivirana atmosfera. Stekao sam ogromno nevidljivo bogatstvo, koje sam skupljao po svijetu i u knjigama, "rastući iznutra".

* *Mudrost je vrlina starosti. Što Vi mislite o mudrosti?*

- Hm, mudrost Jednako završavaju i oni koji je imaju i oni koji je nemaju. Zapravo, mudrost nas ni od čega ne može spasiti. I mudri i glupi stradavaju u životu od nečeg što nema veze sa mudrošću i što se mudrošću ne može izbjeći. Zamislite brod s jedrima, katarkama i sidrom. Mudrost je dići sidro, inače brod ne ide. Na brodu su razni tovari, a tek vjetrovi... Sidro im smeta. Ali bez sidra nema broda.

* *Kada se pogledate u zrcalo, što vidite?*

- Rekao bih ružnog čovjeka, ha ha ha Što vidim? Hm, radije me pitajte što bih htio vidjeti? Htio bih vidjeti čovjeka koji nije izgubio dušu kroz sve patnje i našu ljudsku golgotu. Htio bih vidjeti dijete, naravno ne u smislu godina, već unutra sebe biti dijete. Ja svijesno težim ka tom cilju, biti što sličniji djetetu, jer - kad odrastemo - postajemo suzdržaniji i jača smisao za realnost. S godinama otvaramo oči i nestaje očaranosti.

* *Negdje sam pročitala da je značaj ljudskoga u razmjeni sreće s drugima. Davanje je dio te sreće. Što je za Vas pravo davanje?*

- U traženju smisla života, davanje igra jednu od prvenstvenih uloga. Sa davanjem vi doista puno primete, to je ono duševno zadovoljstvo koje osjetite poslije toga. Davanje je naša uložena energija (novac, vrijeme, rad) u neku vrijednost, upućena drugoj osobi s ljubavlju, bez očekivanja zahvalnosti. Davanje mora biti naša unutaranja poreba, da nešto svoje predamo nekom drugom. Tada će taj predmet, slika, pjesma, razgovor, vrijeme ili pažnja zračiti upravo onom vibracijom koju smo uložili i spajat će nas s tom osobom nitima prijateljstva i ljubavi. Zamislite da ste puni znanja, ljubavi, sreće, vremena ili materijalnog bogatstva, a da nemate to kome pokloniti. Zato njegujte pravi smisao davanja, pa ćete vrlo brzo shvatiti da HVALA treba reci onaj koji je dao, a ne onaj koji je primio. Kada to doživite, tada ste spremni da sudjelujete u istinskoj životnoj čaroliji. Što više dajete, to nam više pritiče.

* *Bogat si onoliko koliko imaš prijatelja. Kako Vi u tom pogledu stojite?*

- Ne mogu se pohvaliti da sam osobito bogat prijateljima. Ne zato što ne vjerujem u prijateljstvo, već što pripadam onoj kategoriji ljudi koji su otrgnuti od domaćeg tla, u dobu kada se stvaraju prava i čvrsta prijateljstva. Ja nemam prijatelje, ali imam odlične suradnike. Među njima vlada razumijevanje i uvažavanje. Meni je jako važno da sa suradnicima mogu napraviti jedno dobro djelo od same ideje do realiziranja. Ja takve odnose cijenim i poštujem. *Gosp. Geoheli, Vašoj biografiji možemo dodati i podatak da ste bili u svim većim svjetskim lukama. Jesam li u pravu?

Gđa. i gosp. Geoheli

- "Ako se želi doživjeti Boga, mora se biti na moru. Ako se želi doživjeti svoj narod, onda se mora biti u zatvoru" (Radić) Ova Radićeva misao je velika i istinita. Nisam plovio tražeci Boga, ali da sam mu postao bliži - to je istina. Izučio sam najtežu životnu školu na pučini, kroz jedanaest godina mogej pomorstva. Bio sam na svim morima, u svim vecim lukama. To je veliki doživljaj, jedno izuztno ostvarenje, biti na pola puta između stvarnosti i mašte, u onom čarobnom svijetu. Sve slike koje sam vidio, priče koje sam pročitao, boje koje sam sanjao - postale su stvarnost. Ja sam u tom periodu proživio jedan pun život, jedan cjelovit život koji me i danas hrani sjecanjima i ljepotom iz tog doba.

**"Hrvatska je moja najveća ljubav, i dok je srca bit će i Croatia-e! To ste vi rekli?"*

-Hrvatska je moja najveća ljubav, to sam ja kazao, a Matoš je napisao "I dok je srca bit će i Croatia-e!" Ljubav prema Hrvatskoj je nešto intimno, samo moje, to je isto kao i moja vjera. Ta ljubav je moj pokretač. Ja želim da sačuvam tu moju ljubav, to je moja duševna hrana. Ljudski život mora biti nečim hranjen, ljubav je najbolja hrana. Ako toga nema, onda pod stare dane postanemo cinici, nesposobni da ljubimo nekoga. Takvi ljudi su u sve razočarani, svi su im brodovi potonuli. Ja zato njegovujem tu moju ljubav i nitko mi to ne može oduzeti. Moja ljubav nije slijepa. Ocu znaš mane, ali ga voliš. Tako je i sa Domovinom. Boli me sve ovo što se dešava u Hrvatskoj. Vjerujem da je većina Hrvata izvan Hrvatske očekivala brži i drugačiji razvoj Hrvatske. Naši su ljudi odlazili u Hrvatsku, nudili iskustvo i znanje, mnogi su bili spremni uložiti svoj novac. Međutim to je sve iznevjereno. Ipak, trebamo biti objektivni, makar smo se razočarali, jer prelazak iz bivšeg sustava u demokratski nije kako vidimo nimalo lak. Naspram svega ovoga što se događa, ja sam optimist, ja vjerujem da će ubrzo doći bolja vremena za našu Domovinu.

- *Već godinama s ljubavlju punite kucu umjetninama? Skup hobby?*

- To su jedine vrijednosti koje će ostati iza nas i nekoga duhovno obogatiti, ostaviti trag o nama. Kamo puste sreće da i sam pišem i rišem! Pošto mi dragi Bog nije podario taj talent, dao mi je oči i uši i moć da prepoznajem prave akorde, i dobre slike. S ljubavlju ih skupljam.

Nastavak na strani 17

HOĆE LI ŠTEDNJA U DRŽAVI DOTAKNUTI I VOZNOG PARKA DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA?

GORNJU KLASU SMIJU VOZITI MATEŠA, GRANIĆ, RADIĆ, LJ. MINTAS-HODAK, ŠKEGRO, PENIĆ I MILJEVAC

Stranci koji prvi put dolaze u Hrvatsku obično su začuđeni velikom broju vrlo luksuznih automobila na našim cestama, ne očekujući tako nešto u zemlji u tranziciji, izašloj iz rata, koja u nedostatku vlastitog kapitala traži kredite u svijetu i inozemna ulaganja. Hrvati nerazmjerno mnogo ulažu u limene ljubimce. Nerijetko će i poduzetnici koji se na sve strane žale kako jedva sastavljaju kraj s krajem i radnicima smanjuju plaće osvanuti u novom vozilu od kojih 200.000 DM. Vocač i skupi automobil nezostavan su dio imidža koji prati i državne dužnosnike. Pažnja javnosti usmjerena je i na taj dio državne potrošnje pošto je postalo očito da država troškove hitno mora smanjiti jer će porezi, procjenjuje se, donijeti od 2,5 do četiri milijarde kuna manje od plana.

NAJŠTEDLJIVJE - MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA

Lani je u listopadu Vlada točno propisala tko koju klasu automobila može voziti. Premijer, potpredsjednici Vlade i petorica ministara državnih ministarstava (od kojih su trojica ujedno i potpredsjednici) - vanjskih poslova, obrane, unutarnjih poslova, obnove i financija - prema toj odluci smiju voziti automobile gornje klase. Mateša, Granić, Radić, Lj. Mintas - Hodak, Škegro, Penić i Miljevac imaju pravo voziti Audi A8, Mercedes S Klase, BMW serije 7 ili Alpina B12. Takva vozila stoje više od 400.000 kuna, do 856.000 kuna za mercedes SL 500. No, oprema bez koje se skoro i ne naručuju skupi automobil, cijenu povećava za 200.000 kuna, pa i više. Naravno, odluka ne znači da netko ne može voziti i neki jeftiniji službeni automobil, ali takav slučaj nismo otkrili.

Premijer Zlatko Mateša vozi Audi b, koji ima osnovnu cijenu 552.105 kuna, ali s dodatnom opremom može stajati upola više. Ministar vanjskih poslova Mate Granić vozi BMW 750 iz 1993. godine, a privatno ima opel vectru iz 1989. godine. U Ministarstvu vanskih poslova napominju kako mjere štednje već provode te da su sa 0.75 posto državnog proračuna, koliko troše, među tri najštedljivija ministarstva vanjskih poslova u Europi. Ministar prosvjete Božidar Pughnik i ministrica znanosti Milena Žic-Fuchs voze se u audiju A6, kakv stoji oko 250.000 kuna, a ministar zdravstva Željko Reiner vozi pet mjeseci star mercedes E Klase, koji je stajao nešto više od 70.000 DEM. Njegov predhodnik Andrija Hebrang vozio se u danas pet godina staroj opel vectri. Ministarstvo zdravstva raspolaže i fiatom unom i peugeotom 4065 starim deset godina. Privatno ministar Reiner vozi mercedes iz 1993. godine. Ivan Penić, ministar unutarnjih poslova raspolaže BMW-om 5, vrijednim oko 400.000 kuna, te range roverom koji stoji oko 800.000 kuna i njegov zamjenik i pomoćnici raspolažu automobilom nejeftinijim od nekoliko stotina tisuća kuna. Valja znati da, primjerice, centrala Interpolu u Lyonu ima na raspolaganju samo - dva automobila!

SAMO ZA 'SREDNJU KLASU' 24 milijuna kuna

Ministar rada i socijalne skrbi Josko Škara vozi BMW 740 kojemu je osnovna cijena 616.133 kune. No, na takve automobile gornje klase ministri drugih ministarstava, prema Vladinoj odluci, više nemaju pravo. Naime, ministri drugih ministarstava, njihovi zamjenici, tajnik Vlade, ravnatelj državnih upravnih organizacija, župani i zagrebačka gradonačelnica imaju pravo na tzv. gornju srednju klasu automobila. To su primierice, audi A6 od 286.281 kn, BMW serije 5, koji stoji između 377 i 507 tisuća kuna bez dodatne opreme, lancia kappa od 250 tisuća kuna i slično, što

znači da ni 'obični' ministri, njihovi zamjenici, župani i nisu prošli puno lošije od potpredsjednika Vlade i državnih ministara. Prema našoj računici, na automobile gornje klase pravo ima 69 osoba! Ako uzmemo u računicu da takav automobil stoji prosječno oko 350.000 kuna, to iznosi više od 24 milijuna kuna za vozni park 'gornje srednje klase' državnih dužnosnika.

Novi ministar poljoprivrede Đurkić, prognanik iz Slakovca, privatno nema automobil, a službeno se vozi u mercedesu iz 1995. godine. Vera Babić, zamjenica ministra rada, sama ne vozi i vikendom na tržnicu ide tramvajem, a službeno je voze u renaultu safraneu.

Na automobile srednje klase, koji stoje od 120 do 260 tisuća kuna, pravo ima cijela svita državnih dužnosnika - tajnici ministarstava, zamjenici tajnika Vlade, pomoćnici ministara, ravnatelj organa u sastavu ministarstava, podžupani i zamjenici zagrebačke gradonačelnice.

Silvana Perica, Večernji list, 28. 5. 99. str. 5

Čitajte i širite HRVATSKU ISKRU

PET NAJAČIH BANAKA UDRUŽUJE SE U LOBI

Predsjednici uprava Privredne, Zagrebačke, Riječke, Varaždinske i Splitske banke osnivaju novu udrugu

ZAGREB, Predsjednici uprava najjačih banaka - Privredne, Zagrebačke, Riječke, Varaždinske i Splitske - potpisali su jučer inicijativu za osnivanje gospodarsko-interesnog udruženja banaka, čije će članice postati samo dovoljno velike i dovoljno dobre hrvatske banke! "Definitivno raskidamo s Udruženjem banaka pri Hrvatskoj gospodarstvenog komori! Imamo zajedničke interese i želimo stvoriti hrvatski bankarski lobi.", rekao je predsjednik Uprave Privredne banke Božo Prka. Objasnio je da kroz novu udrugu žele utjecati i na vođenje monetarne politike i na sklapanje kolektivnih ugovora u bankarstvu.

Predsjednik Uprave Varaždinske banke Mato Lukinic i njegov kolega iz Riječke banke Ivan Štokić istaknuli su kako su danas banke, nažalost suočene s novom krizom povjerenja hrvatskih štediša nakon objave stečajeva u pet banaka i jednoj štedionici, zbog koje se i ponajbolji bankari suočavaju s čudljivim seljenjima iz banke u banku.

U roku 15 dana članicom bankarske udruge moci se postati samo banke čija je altiva veća od jedan posto tržišnoga udjela ukupne aktivnosti bankarskoga sustava i banke koje su tri godine zaredom prošle reviziju - međunarodno priznate revizorske kuce. Banke koje imaju privremene upravitelje ili koriste izvanredne izvore likvidnosti kod središnje banke, ili se, pak, nisu pridržavale odluka i propisa središnje banke, ili su učestalo kažnjavane od HNB-a za svoje nepodopštine - neće moći biti članice udruge. Banke koje žele u udrugu morat će prihvatiti vrlo stroga načela za rad udruge te kodeks dobre bankovne prakse. Kriteriji za članstvo u izvršnom odboru buduće udruge još su stroži.

Iskusni stručnjak koji je dosad radio u Hrvatskom bankarskom institutu, a koji će postati tajnikom gospodarsko-interesnog udruženja rekao je da možda jednog dana, kao i u Velikoj Britaniji i banke u Hrvatskoj na vratima naljepnice kao dokaz da su - dobre banke. (Gd. Večernji list, 28.5.99)

Razmišljanja na razne teme....

Rudolf Arapovic, NATO

Milošević je izgubio svaki rat, kaže NATO. Generali koji nisu dobili ni jedan rat, piše Večernji list o srpskim generalima. Je li baš tako?

Milošević nije izgubio ni jedan rat, dosada. Milošević nije imao ratni cilj u Sloveniji, u tomu se svi slažu. Prema tomu Milošević u Sloveniji nije nista izgubio. Milošević nije rat izgubio ni u Hrvatskoj. Prvo, rat nije objavljen. Drugo, kad je takozvana JNA počela gubiti na bojišnici, lakomisleno je uglavljen Sarajevski sporazum kojim je Miloševiću omogućeno da povuče vojsku i naoružanje u Bosnu, a Ratnu mornaricu iz hrvatskog Jadrana u Boku Kotorsku.. Konačan rezultat -Milošević je dobio Srijem s kojim je Hrvatska 1918. ušla u zajednicu sa Srbijom. Hrvatska je imala dvadesetak tisuća žrtava i pretrpjela razaranja. Tko je izgubio rat, komu je razbijen nos? Ni u Bosni Milošević nije izgubio rat, naprotiv, dobio je pola Bosne i državu (RS) koju Srbi u Bosni nikada nisu imali. Osim toga, Crna je gora, koja je u sastavu Miloševićeve SRJ-e, dobila Boku kotorsku koju je Hrvatska 1918. također unijela u tu zajednicu.

NATO je pošao od pogrešne pretpostavke kako je Milošević dosada izgubio svaki rat te je neodlučno i nepripremljeno počeo svoju hi tech intervenciju u Kosovu. Washington, London i Pariz zaboravili su kako su prije toga podupirali Srbiju, poticali je na zločine, sokolili Miloševica i tzv. JNA i nagradili svaku njihovu agresiju. Neopravdano su se, dakle, nadali kako će Milošević sad

popustiti već nakon prvih nekoliko udara. Milošević nije naučio gubiti ratove. Drugo, Milošević brani dušu nacije, nacionalni mit kojeg su Srbi stvorili oko Kosova, iako su Srbi Kosovo teritorijalno već izgubili u biološkom ratu s Albancima. Hitler je Jugoslaviju slomio za tjedan dana uz manje žrtava i razaranja, a NATO Srbiju ne može umilostiti za kompromis ni nakon dva mjeseca. Da apsurd bude veći, NATO je čak do apsurdna precijenio srpsku vojnu silu. Komu to još treba NATO-vo "Partnerstvo za mir" i kamo to ustvari vodi?!

Gdje je u svemu tomu RH? RH je gubitnik, isto kao što je njezin MVP i dosada uvijek bio samo gubitnik. Nije to tek turizam i gospodarstvo općenito. MVP-ovom Inicijativom zemalja prve linije (medveda usluga turizmu!) RH je na mala vrata ugurana na Balkan premda ne graniči ni s Kosovom niti sa Srbijom. Istina, graniči s RS u Bosni, ali RS je zasad pod međunarodnim protektoratom. Naprotiv, Crna gora koja graniči i s Kosovom i sa Srbijom, u sastavu SRJ, ljubomorno čuva neutralnost u sukobu Srbije s NATO-om. MVP je RH-u pridružio još jednoj izmišljenoj balkanskoj asocijaciji, takozvanom Paktu o stabilnosti (i asocijaciji), čime je RH od samoproglašena "faktora stabilnosti" u regiji postala pacijent.

Marko Barišić - KOMENTAR 2. lipnja 1999. Vjesnik Apsurdne optužbe

U ponedjeljak je, kao što su mediji izvijestili, New York Times u povodu podizanja optužnice za ratne zločine protiv Miloševica, pozvao američku administraciju da Haaškom sudu dostavi obavještajne podatke »i o onome što zna o Tudmanovoj povezanosti s hrvatskim snagama koje su počinile zločine u Bosni«. List sugerira da bi istodobno s Miloševićem Haag trebao optužiti i predsjednika Tudmana. Iz iskustva se, međutim, zna da takvi "ubodi" ključnih američkih listova nisu posve slučajni. Te ideje koje se sada plasi-aju u vezi s Tudmanom treba gledati u kontekstu odluke Haaškog suda da podigne optužnicu protiv Miloševica. Naime, one zasigurno impliciraju ravnotežu krivnje i gotovo jednaku odgovornost svih strana za sve ono što se događalo u proteklih deset godina na ovim prostorima, kao najoperativnije za Zapad. Da to nije samo subjektivna interpretacija, kazuje i ova rečenica što ju je nedavno izrekao predsjednik Clinton, optužujući sada Srbiju i njenog vođu kao glavne krivce i pokretače rata"... Međunarodna je zajednica (u svezi s agresijom na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, op. a.) prvo reagirala s promišljenom neutralnošću koja je izjednačavala žrtve s agresorima«. Na žalost, još su, kako to pokazuje i New York Times, vrlo glasni oni krugovi koji i dalje vjeruju da je »promišljena neutralnost« najupotrebljivija pozicija za promicanje ovih ili onih rješenja i ciljeva.

TEL: (905) 602-8900
FAX: (905) 602-8899
Mobile: (416) 399-4309
E-mail: Generaltourist@ICA.net
Web page: <http://www.Generaltourist.com>

TRAVEL SERVICE LTD.

Special Agents for
CROATIA AIRLINES
Member of IATA

Exclusive Agents for
CAR RENTAL
in Croatia

3045 Southcreek Road, Unit 1
Mississauga, Ontario, CANADA L4X 2X6

JOHN LONCARIC
President

ČETIRI POTENCIJALNA ULAGATELJA U HRVATSKE TELEKOMUNIKACIJE

ZAGREB, 3. lipnja - Deutsche Telekom, Austria Telekom, švedska Telia i grčki OTE potencijalni su strateški ulagatelji u Hrvatske telekomunikacije (HT), objavljeno je u četvrtak na konferenciji za novinare Vladina Povjerenstva za privatizaciju HT-a. Michael Phair, voditelj tima savjetnika Vlade u privatizaciji HT-a, tvrtke Dresdner Kleinwort Benson je rekao: "Zadovoljni smo što smo primili ozbiljne iskaze interesa od ove četiri kompanije koje su pokazale snažno zanimanje za privatizaciju HT - a. Njihovi će predstavnici od sljedećeg tjedna po tjedan dana boraviti u HT - u i raditi vlastitu financijsku i pravnu analizu stanja u tvrtki."

"Predstavicima svih četiriju kompanija omogućit će se da obave vlastitu detaljnu reviziju i razgovaraju s Vladinim dužnosnicima, kako bi mogli steći dojam o vrijednosti tvrtke i temeljima njezina budućeg poslovanja. Od svih ćemo ulagatelja zatražiti da podastru poslovni i tehnički plan razvoja tvrtke i njezinih pojedinih dijelova. Sve četiri zainteresirane kompanije, pošto steknu uvid u sve relevantne pokazatelje o HT - u, trebale bi do sredine srpnja dostaviti hrvatskoj Vladi preliminarnu (neobvezujuću) financijsku i tehničku ponudu".

Phair je ocijenio da je riječ o četiri "kvalitetna potencijalna ponuđača", a činjenica što se ovako sjajni konkurenti nadmeću u ovoj etapi postupka privatizacije vrlo je pozitivna za Hrvatsku, posebice imajući u vidu liberalizaciju telekomunikacijskog tržišta u Europi, pritiske konkurencije na njihovim domaćim tržištima i krizu u regiji.

"No činjenica da ove četiri kompanije sudjeluju u preliminarnom postupku ne znači da će one i podnijeti ponudu za kupnju. Ipak, u razgovorima s njihovim predstavnicima ohrabren sam njihovim entuzijazmom vezanim za ovu transakciju", rekao je Phair.

Predsjednik Povjerenstva za privatizaciju HT - a Ivan Mijatović podsjetio je da je pripremna faza privatizacije obuhvaćala "dijagnostiku kompanije" te pripremu niza dokumenata (među ostalim Zakona o privatizaciji i o telekomunikacijama), informacijski memorandum iz kojega potencijalni investitori mogu stvoriti sliku o poduzeću, te da sada počinje izvršna faza privatizacije.

Na upit do kada je krajnji rok za konačnu ponudu, Phair i Mijatović su odgovorili da je nakon neobvezujuće ponude (koju treba predati do sredine srpnja) rok za predaju konačne ponude 30. rujna. Na pitanje čemu će se u budućim ponudama davati prednost pri izboru investitora, rečeno je da će se u preliminarnom postupku više pažnje polagati na tehnički dio ponude, jer u toj etapi financijska ponuda ionako nije obvezujuća za ulagatelja.

Na pitanje je li točno da će dionički paket HT - a biti plaćen odjednom i u gotovini, Mijatović je odgovorio da je teško govoriti o cijeni i načinu isplate, ali da je uobičajena u takvim ulaganjima isplata u gotovini. Odgovarajući na pitanje je li moguće da se primjerice pojavi i peti potencijalni ulagač, Phair je odgovorio kako to više nije moguće, osim što je do trećeg tjedna lipnja dopušteno potencijalnim ulagačima da odluče hoće li sudjelovati samostalno ili će se neki od njih udružiti. Napomenuo je pritom da trenutačno traje postupak spajanja švedske Telie i norveškog Telenora, te je moguće da oni, ukoliko dobiju sva potrebna odobrenja, sudjeluju kao jedan ponuditelj, te se stoga očekuju i predstavnici Telenora u pregovaračkom timu Telije.

Odgovarajući na pitanje o tome kako potencijalni ulagači reagiraju na nezadovoljstvo radnika predviđenim modelom privatizacije HT - a, Phair je rekao da se po njegovu mišljenju ne radi o nezadovoljstvu radnika, nego sindikata. "To su predvidljivi procesi. Postoji tu visoka razina nerazumijevanja procesa privatizacije i liberalizacije telekomunikacija. No ne vidim tu elemente koji se ne bi mogli prevladati u postupku donošenja zakona",

rekao je Phair.

Pomoćnik ministra gospodarstva Damir Ostović dodao je da vlasništvo i vlasnička struktura nije predmet sindikalne djelatnosti. Nepoštivanje kolektivnog ugovora po njegovu je mišljenju jedini razlog za štrajk. Predsjednik uprave HT - a Ivica Mudrić je istaknuo da su odnosi uprave HT - a i sindikata vrlo dobri te da se tu radi o nečemu izvan kolektivnog ugovora, odnosno "o najavi štrajka prema Ministarstvu pomorstva, prometa i veza i Vladi, a ne prema HT-u". Na konferenciji se nije spominjao iznos za koji bi moglo biti prodano 25 posto plus jedna dionica, a u ranije iznešenim podacima rečeno je da je vrijednost toga dioničkog paketa između 600 milijuna i milijarde dolara.

Nives Matijević, Vjesnik, 4. lipnja 1999

KUNA ĆE OSTATI STABILNA

Novi ugovor između Hrvatske i MMF-a polazi od toga da se makro-ekonomista stabilnost u Hrvatskoj mora sačuvati i da se mora vratiti povjerenje u hrvatski bankarski sustav. Uz očuvanje stabilnosti, cilj je također potaknuti ekonomski rast. Jedan od važnih elemenata makro-ekonomske politike prema tom ugovoru je prilagođivanje fiskalne politike, ali ne samo proračuna u užem smislu, nego i mirovinskog i zdravstvenog fonda. Predstavnici Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) smatraju da je deficit tzv. konsolidirane bilance od jedan posto održiv i realan. Stabilan tečaj dobro je funkcionirao do sada, a ostat će ključnim elementom ekonomske politike i ubuduće, rekao je voditelj MMF-ove misije Hans Flickenschild na pregovorima između hrvatskih vlasti i MMF-a ovog mjeseca u Zagrebu (Večernji list, 5. 06.99)

U KAŠTELA I PO KANADSKE TREŠNJE

Voćarski Centar "Trešnja" iz Kaštel Lukšica jučer je u botaničkom vrtu OŠ Ostorg predstavio javnosti 11 do 25 novih sorti trešanja uzgojenih u vlastitom pokusnom nasadu koji su posjetitelji imali priliku i običi. Brojni zainteresirani poljoprivrednici i budući uzgajivači mogli su iskušati plodove kanadskih, talijanskih i američkih sorti koje su se pokazale vrlo uspješnim i u našem podneblju.

Prof. dr.Ivo Miljković sa zagrebačkog Agronomskog fakulteta, inače voditelj projekta "Razvoj kulture trešnje i osnivanja Centra za trešnju u mediteranskom dijelu Hrvatske", nazočne je upoznao s ostvarenim dostignućima i prednostima novouzgojenih sorti. Slabije su bujnosti i nižega rasta što olakšava berbu koja je ranije činila 70 posto od ukupnih troškova pri uzgoju ove vočke. Plodovi ovih trešanja krupniji su, a prosječna im je težina od 10 do 12, a nekima čak i do 25 grama te ranije dospijevaju i izuzetno su kvalitetni.

Podršku ovom značajnom projektu pružili su i Ministarstvo znanosti i tehnologije te Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, koji su njegovi pokrovitelji. Hrvatska Vlada i Ministarstvo poljoprivrede također su predvidjeli i poticajne mjere za ovu godinu koje su za sada simbolične, a kako je istaknuo pomoćnik ministra poljoprivrede i šumarstva dr. Mate Brstilo dogodne će biti izdvojena značajna sredstva. Prema njihovom sudu ovaj će proizvod zbog svoje kvalitete zasigurno naći put do inozemnog tržišta.

-Imidž kaštelske trešnje i dalje ćemo razvijati, a sorte koje danas predstavljamo mogu se primijeniti i u sjevernoj Hrvatskoj samo s drugim podlogama - kazao je direktor Voćarskog centra "Trešnja" Jadro Livaković (Slobodna Dalmacija 7. linnia 1999)

PREDBILJEŽITE SE NA

HRVATSKU ISKRU....